ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

9 770032 339010

25. IX 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 400 ДИН. ● БРОЈ 2126

За све од 7 до 77

EDW.G. ROBINSON

Ann SOTHERN

Humphrey BOGART

DONALD CRISP · RALPH BELLAMY · ALLEN JENKINS

Directed by Lloyd Bacon

Presented by WARNER BROS.

ФИЛМ ИЗ ГИНИСОВОГ УГЛА

Верovали или не!

Џон Тренвил

ИЗ КИЛКАМПТОНА (В. БРИТАНИЈА) РАЊЕН ЈЕ У БИЦИ КОД ЊУБАРИЈА КАД ЈЕ ИМАО 18 ГОДИНА. ВОЈНИЦИ СУ МИСЛИЛИ ДА ЈЕ ЏОН МРТАВ И ПОКОПАЛИ СУ ГА НА БОЈНОМ ПОЉУ, АЛИ ГА ЈЕ ЊЕГОВ ПАС ОДМАХ ИСКОПАО. ЏОН ЈЕ ПОСЛЕ ТОГА ЖИВЕО ЈОШ 57 ГОДИНА.

Мост који је „изградио" земљотрес

СТЕНА ДУГАЧКА 15,5 И ШИРОКА 1,5 МЕТАРА ПАЛА ЈЕ ПОСЛЕ ЗЕМЉОТРЕСА ПРЕКО РЕКЕ НЕДАЛЕКО ОД БРАНДОЛЕ У ИТАЛИЈИ И ТУ КАО МОСТ СТОЈИ ВЕЋ ХИЉАДАМА ГОДИНА.

Олтар

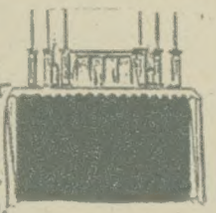

У КАПЕЛИ КРАЉЕВСКОГ КОЛЕЏА У ВИЛКИС БЕРИУ У ПЕНСИЛВАНИЈИ (САД), ИСКЛЕСАН ЈЕ ИЗ ЈЕДНЕ ГРОМАДЕ УГЉА АНТРАЦИТА И ТЕЖАК ЈЕ 1700 КИЛОГРАМА.

Градић у пећинама

НАЛАЗИ СЕ У ШПАНИЈИ, А ЗОВЕ СЕ ГАДИКС ПУРУЉЕНА. ЊЕГОВИ ЖИТЕЉИ ИЗГРАДИЛИ СУ УДОБНЕ КУЋЕ У ПЕЋИНАМА НА ОБРОНКУ ПЛАНИНЕ.

Плима

КОЈА ЗАПЉУСКУЈЕ ОБАЛУ КРАЈ ЗАМКА ЧЕПСТОУ У В. БРИТАНИЈИ, ПОДИГНЕ НИВО ВОДЕ ЗА 70 МЕТАРА.

Жене

СА ОСТРВА СВ. КИЛДА ИЗ ГРУПЕ НОВИ ХЕБРИДИ У ТИХОМ ОКЕАНУ БУРМЕ НЕ НОСЕ НА ПРСТУ ВЕЋ ОКО ГЛАВЕ. ТО ЈЕ ЗАПРАВО ШИРОКА БЕЛА ТРАКА КОЈА ОЗНАЧАВА ДА ЈЕ ЖЕНА УДАТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● по подацима у годишњем извештају Светске здравствене организације види се да је две милијарде људи заражено вирусом хепатитиса Б, милијарду и 800 милиона људи болује од болести које су могле да се спрече вакцинацијом, а две милијарде и 400 милиона има цревне паразите.

●●● незапамћена суша на југу Африке довела је дотле да војници с оружјем у руци морају да бране конвоје хране од гладних становника

Зимбабвеа док најутицајније племенске вође тумаче народу да кише нема зато што су духови предака љути на председника Мугабеа. Како ствари стоје, суша би могла да обори председника.

●●● бебе разликују звуке много брже него што су у стању да разумеју значење речи које чују. Истраживање којим су обухваћене 64 шестомесечне бебе показало је да оне сасвим добро разликују гласовне особености матерњег језика. До сада се иначе сматрало да бебе препознају звук најраније са девет месеци.

●●● дванаести мај ове године остаће забележен у историји освајања Монт Евереста као дан када се на овај врх попело 26 алпиниста. До врха високог 8.848 метара тог дана је стигло по троје алпиниста из Индије, САД и Новог Зеланда, двоје из Холандије и по један из Израела, Белгије и Хонгконга.

●●● један од каприца Петронеле Ортман сачувао је од заборава име ове жене која је живела крајем 17 века. Чиме је то Петронела ушла у историју Холандије? Изградњом троспратнице са девет соба опремљених намештајем који представља врхунац елеганције и богатства. Једини становници куће високе 2,55 метара и широке 1,9 метара начињене од коситра и корњачевине биле су – лутке.

●●● чувена глумица и певачица Џули Ендрјус доживела је крајем маја несвакидашњу част да једна врста ружа понесе њено име. Ружа Џули приказана је први пут на изложби у Лондону, а њени цветови продаваће се за 1,8 долара по комаду, што и није баш јевтино, али цена лакше пада када се зна да ће цео приход од продаје пупољака ићи у фонд за борбу против болести крвних судова.

ИЛУСТРОВАО: Зоран Петкановић Петко

СТИЖЕ ПИЛУЛА ПРОТИВ ГОЈАЗНОСТИ

ЗБОГОМ ДЕБЕЉУЦЕ

Преједете се и, ма колико се трудили да се обуздате, чини се да сте немоћни. Сви су изгледи да ће кроз коју годину вашим мукама доћи крај

Знате већ како то изгледа. Одавно сте сити, али настављате да једете и једете... Гадите се самог(саме) себе. Како сте могли опет то да урадите? Један од могућих одговора подразумева срамну блискост с мамом прасета, само што се тиме ништа не објашњава.

Резултати до којих се дошло у истраживањима мозга све нас више приближавају коначном решењу загонетке зашто су дебељуце дебељуце и пружају наду да ћемо једног дана, у не тако далекој будућности, коначно моћи да ставимо тачку бар на одређене врсте гојазности.

Кривац се зна, ал' је жилав

По свему судећи, кривац за то што се један број људи преједа је молекул звани неуропептид Y, у стручном жаргону познатији као NPY. NPY је неуротранзмитор, сићушни молекул који преноси сигнале с једне на другу нервну ћелију у мозгу.

Пре десетак година научници су открили да NPY, када се убризга у мозак пацова, многоструко повећава жељу за јелом код ових животиња. „Ми знамо за постојање око пет неуротранзмитора који подстичу потребу за храном, али је учинак свих осталих незнатан и пролазан. Насупрот томе, велике дозе NPY наводе пацове да се прождеравају преко сваке мере, а велико ждрање при том траје најмање по пет сати без предаха!", каже Глен Стенли, неуролог са Универзитета Калифорније и Риверсајду.

Након вишегодишњих истраживања Стенли и његова екипа установили су да инјекције NPY временом изазивају селективну прождрљивост. Тачније, сласт у преједању није везана за ма коју врсту хране: под дејством неуропептида Y пацови просто луде за скробом. Искључивост на

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

крају постаје толика да ће одбити да прогутају све друго изузев угљених хидрата. Отуда и гојазност. Животиње које су на почетку експеримента имале сасвим нормалну телесну тежину, завршавају као вечито гладне дебељуце.

Ништа од наведеног није нарочито ново, али су зато нека скорашња открића истраживачке екипе из Риверсајда у најмању руку занимљива. По свему судећи, наиме, изгледа да смо коначно добили серум против гојазности.

Зачкољица

Серум се састоји од антитела која „препознају" и везују се за молекул NPY спречавајући га да се веже за одговарајуће рецепторе на нервној ћелији. Када су истраживачи убризгали антисерум пацовима који никада раније нису добили инјекцију NPY, апетит им се смањио за отприлике 60 посто – и то чак и у случајевима када претходно читавих шест сати ништа нису окусили. То, објашњава Глен Стенли, потврђује да NPY одређује потребу за храном чак и када се не даје у великим количинама.

Као и увек када је о свежим открићима реч, постоји само једна зачкољица. Антисерум је састављен од антитела, а она нису у стању да самостално продру у мозак, осим када их научници тамо убризгају.

Једном речју, много буке ни око чега? Нипошто. Терапија се зна, треба само изнаћи начин да се примени. Ако већ антитела из техничких разлога не могу да обаве посао, деловање неуропептида Y може се осујетити и с другог краја – у самим нервним ћелијама. Ту је и решење читаве ствари. У Риверсајду већ раде на проналажењу лека који би блокирао неурорецепторе у ћелијама мозга и тако онемогућио деловање NPY.

Дакле, још која годиница и – збогом, дебељуце! ***М. И.***

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

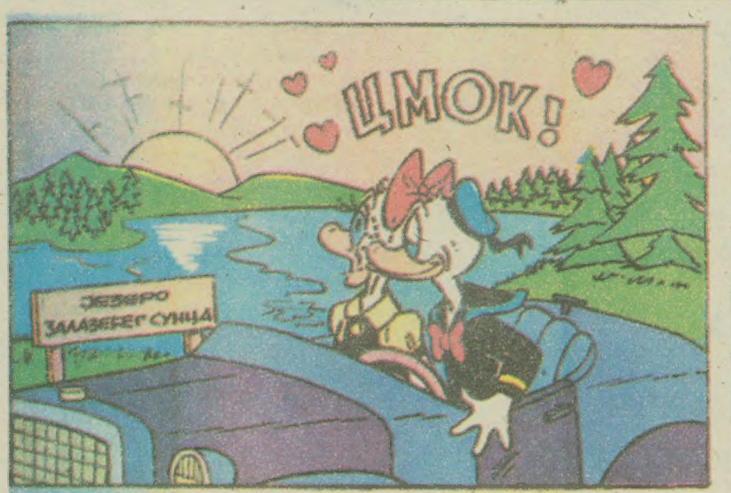

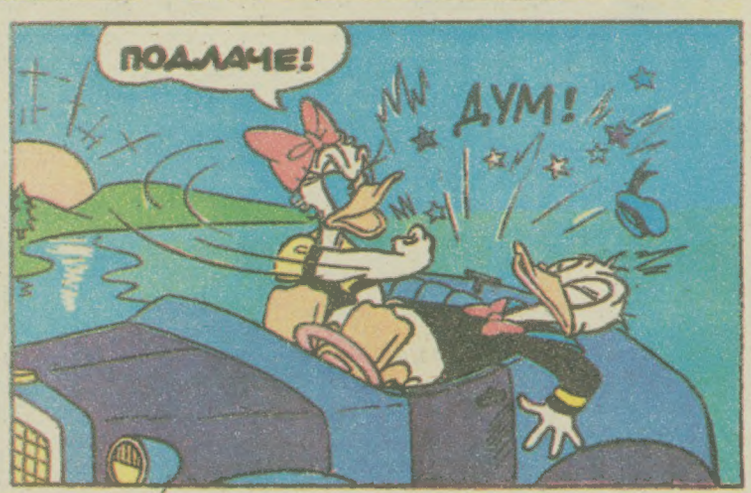

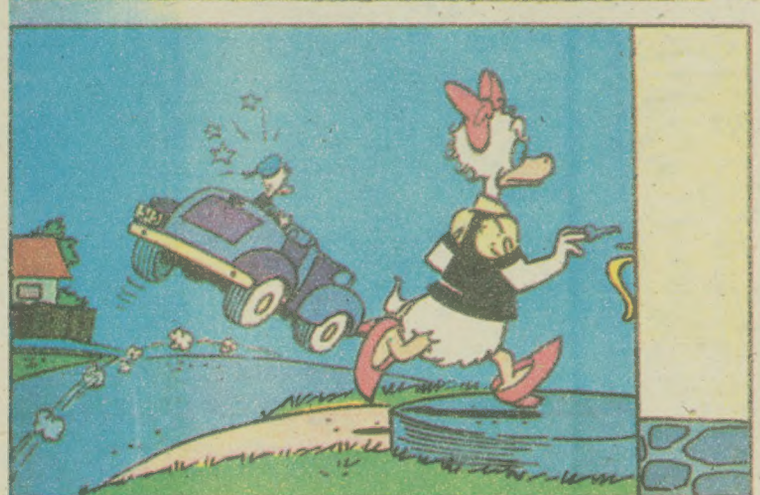

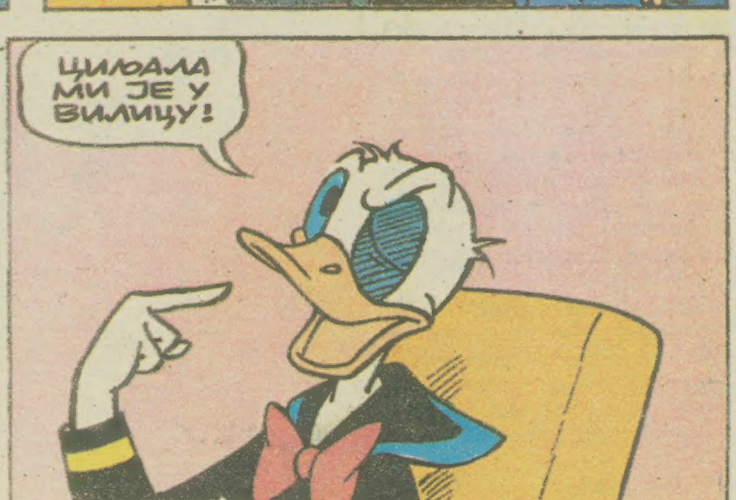

Вукова прва љубав

СРЕЋНА ЈОЈ УДАЈА!

Расли су заједно, Вук и Ружа, и њихови родитељи су се договорили да их венчају

Коначно, одважио се да пита оно што га је увек занимало, а никако да нађе прилику:

– Ваша жена је Бечлијка, а... пре него што сте дошли у Беч, ви нисте били жењени, нисте волели?

Чак није смео да пита директно да ли је пре женидбе, пре Ане Краус, тамо, у Србији, док је био млад, волео неку девојку. Међутим, Вук је почео да прича о Ружи Тодоровој. Измаил Иванович Срезњевски је упијао сваку реч.

Седели су у малом кабинету, као и увек. Вук Стефановић Караџић је сматрао да ће амбијент радног простора бити најбољи за разговор о свему чега се сећа. Обично је Срезњевски слушао и пуштао Вука да сам казује, ретко кад га је прекидао питањима. Био је сигуран да ће само тако добити праве податке које је, те 1842. године у Бечу, прикупљао за Вукову биографију.

Дању ти девојку

Вук је седео на софи, за столом претрпаним хартијама и књигама. На себи је имао дугачак капут, на струк, високе чизме и капу. Није је скидао ни у кући, па ево, ни у свом кабинету. Срезњевски је ту Вукову навику протумачио обичајем Срба да „свугде и увек остају под капом, па је због тога постао одвећ осетљив према назебу." Уз сто је била наслоњена штула којом се помагао при ходу откако му је лево колено оболело.

– Нисам био ожењен, а нисам био ни заљубљен – почео је Вук своју исповест. – Уосталом, могао сам се женити, а можда и заљубити... Ружа Тодорова. Њени и моји родитељи били су суседи и живели су у пријатељству. Ружина мати била је најлепша жена у нашем селу, права гизда, и умела се китити укусно. И Ружа је била прво љупка девојчица, а после љупка девојка. Расли смо заједно и она ми се, да кажем, свиђала, а може бити и ја њој. Уосталом, то је било најобичније сеоско пријатељство. Али, наши родитељи су мислили друкчије. Ружин отац ми је говорио: „Дању ти девојку" и мада сам се ја, чувши то, љутио, међу нашим родитељима изгледа да је ствар била већ договорена.

А онда је Вук отишао у Карловце. Од марта 1805. код Лукијана Мушицког је учио, и изучио да чита српски и немачки, словенску граматику, аритметику и катехизис. Одатле је отишао за Петрињу да учи немачки, па затим у Лозницу и Београд, постао писар у Совјету... Ружу је први пут после одласка на школовање видео тек 1809. године када се вратио кући болестан.

– Једанпут дође Ружа нашој кући, не знам зашто, хтео сам да је видим, и по мојој жељи она дође из кухиње у собу где сам лежао и пољуби ме у руку. Узмем је за руку и упитам: „Јеси ли велика порасла?" Она одговори: „Ето видиш, велика сам" па дода: „А куда си се ти одбио у свијет, оставио оца и матер! Да те није болест дочерала, а не би ни сад кући дошао!"

И, то је било све. Само неколико реченица, али Вук их се сећао и после тридесетак година.

– Године 1812. био сам у Београду кад ми једаред дође човек од Ружина оца, па вели: „Ишту људи Ружу" и напомене ми давнашњи уговор наших родитеља по коме сам ја био први Ружин заручник, тако да ни сад, кад је други проси, неће да је даду док не сазнаду шта ћу ја рећи. Ја сам изасланику одговорио „да сад мени није до женидбе, она нек се удаје а од Бога јој срећа".

И, Ружа се удала. Кад је Вук говорио свом биографу о њој, била је већ мртва.

Илустровао: Брана Јовановић

После неколико година Вук се оженио Аном Краус, Немицом. Породицу Краус упознао је 1813. године када је, после слома устанка, морао да напусти Србију. Дошао је у Беч. Породица Краус примила га је као најрођенијег. У време болести стара Ана Марија и њена кћерка Ана брижно су га неговале.

Кум је био срећне руке

– Тада сам решио да запросим Ану, а нисам то учинио зато што сам се бојао свога православнога сујеверја колико и римокатоличке породице Краус: да ли ће дати Немицу за мене, Србина? Време је учврстило нашу узајамну наклоност и 1818. Ана Краус је постала моја жена.

Венчали су се 16. јануара у католичкој цркви. Кум им је био Јернеј Копитар, човек због кога је Вук постао све оно што је постао, због кога је и почео да записује српске народне песме. Испоставило се да је Копитар био срећне руке у оба случаја: брак Вука и Ане био је успешан, а и Вуков подухват је био нешто највеће што је икад ико урадио за књижевност српског народа.

Вук је Срезњевском рекао о Ани да је била „добра жена, добра мати, добра домаћица, она је делила са мном и добро и зло у животу. Али, поред свега тога волела је свој Беч, волела га је више него све друге вароши и царевине, и наговарајући ме да живим у Бечу тиме ме је и нехотице терала да се бавим књижевношћу. Будући далеко од Србије, ја сам у мислима био у њој и с њом у Бечу. Трудио сам се да се сетим и записујем о њој све што сам сазнао и удаљавао сам се из Беча само зато да видим Србију или који други крај српског народа, па сам се, сакупивши нову грађу за своје радове, поново враћао у Беч да разрађујем српске белешке".

Лако га је познати

Вук и Ана су имали тринаесторо деце. Већина је умрла на самом почетку живота. Надживели су га само Мина и Димитрије. Мина је рођена 31. јуна 1828. године и, као и сва Вукова женска деца, добила католичко име. Крштена је као Вилхелмина. Доцније је прешла у православну веру и назвала се Милица. Димитрије се родио 1. јула 1836. године.

Док је у сећању оживљавао Ружу Тодорову, Вуку је била скоро шездесета. Срезњевски је описао да му је лице било „некако троугласто, испалих јагодица, упалих, малих, кестењастих, сјајних очију које ретко кад да нису оборене у земљу, и широких полуседих обрва и бркова што лицу даје некакав суров израз. По тим особинама лако је познати Вука Стефановића Караџића, лако га је разликовати од стотину других више или мање оригиналних лица која привлаче на себе пажњу у Бечу".

Излазећи из Вуковог кабинета, Срезњевски је морао да прође кроз породичну собу, пуну постеља и постељица, у којој је била Ана са децом. У то време Вук и она су живели у малом изнајмљеном стану у Ландштрасе. Из стана се излазило кроз трем, низ степениште, па у мало двориште.

За причу коју је управо чуо сазнали су сви када је Срезњевски 1846. године објавио Вукову биографију.

Соња Ђирић

Тамо где је Дунав најшири

ЖИКИ ГОДИ

Мала је могућност да човек преживи ако се за невремена нађе у Дунаву. Скелеција Живорад Секулић превози путујући свет из Рама на супротну обалу чак и када се обруше ветрови брзином од 80 километара на час а таласи достигну висину од преко два метра

Летњи је дан. Свиће.

У Раму удаљеном око 140 километара од Београда не може да се залута. Шездесетак кућа шћућурених на брегу уз Дунав и једна сеоска ћада која се по средини насеља спушта стрмо на обалу, то је све што је остало од некадашњег познатог трговачког места одакле је на супротну банатску, раније аустроугарску обалу превожено месо, житарице, вуна, кожа... а оданде стизала роба коју Србија није имала.

Рам је за Турке био и стратегијска тачка па су на брегу изнад обале подигли утврђење, једно од првих на Балкану подешено за одбрану топовима и ватреним оружјем уопште.

Од средњовековног утврђења остале су развалине, а подизањем ђердапске хидроцентрале ниво Дунава је нарастао и преплавио педесетак метара у дубину копна. Доспео је до првих сеоских кућа. Обала је утврђена насипом од камења, али ниво воде и сада по неколико пута дневно варира за пола метра, зависно од рада хидроцентрале.

Карађорђев тајни прелазак

Крај стрме ћаде у Раму истовремено је и место на обали за пристајање и отискивање скеле. Лево и десно се налази по једна зграда, нова и стара. У новој живи Живорад Жика Секулић, скелеција и власник скеле. У старој је месна кафана са летњом баштом. И та зграда је Жикино власништво, остала му је од деде.

Сунце се полако помаља на хоризонту. Пецароши пристигли из Београда још око четири изјутра размилели су се дуж обале. Седимо у кафанској башти и гледамо на другу обалу Дунава. Село још спава. Између празних кафанских столова тромо се вуче сеоски кер. Аутомобили с пожаревачком регистрацијом пристижу у неједнаким временским размацима и дуж сокака заузимају ред за утовар на скелу. Неисправни возачи излазе из кола

ЖИВОТ НА ВОДИ

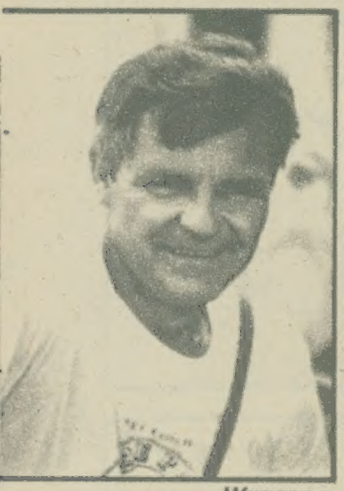

Живорад Секулић и његова скела

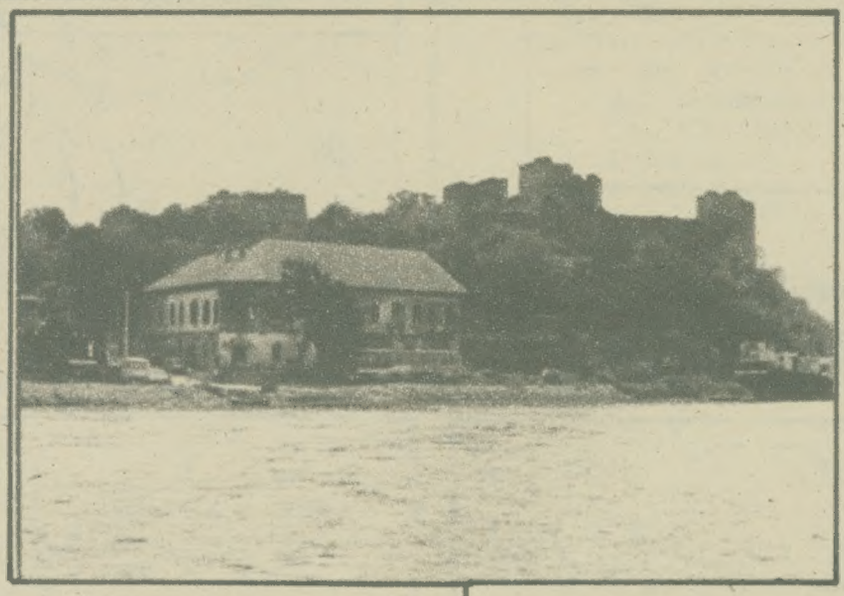

Некадашња ћумрукана на обали Дунава у Раму. Горњи део зграде је надзидан и презиђиван у новије време.

стрпљиво чекајући шест сати, време првог поласка скеле за Банатску Паланку. Сви ће у Румунију. Шверц цвета, на цени је румунски бензин и дизел-гориво.

Банатска Паланка је на супротној обали Дунава. Даље од Паланке до румунске границе је само петнаестак километара. На румунској обали је градић Бајзаш. За нас значајан јер је карађорђе без одобрења руске владе тајно у зору чамцем прешао баш из Бајзаша у Рам. Било је то 28. јуна 1817. Жика већ годинама трага за тачним местом на обали где се Карађорђе искрцао не би ли ту неко подигао спомен-плочу.

Ни Жика ни Карађорђе нису били сретне руке: Жика и даље трага, а Карађорђе је, по налогу Милоша Обреновића, убијен после двадесетак дана од повратка у Србију!

И сам Жика скелеџија је део историје. Стару зграду с кафаном на обали купио је његов деда, не зна се од кога. Доњи део грађевине готово није изменио изглед, горњи је неколико пута надзиђиван и презиђиван. У доњем делу, некада целини и у Карађорђево и у Милошево време налазила се ћумрукана (царинарница) и ту је скоро три месеца радио као ћумруџија Вук Стефановић Караџић. Зграда је под заштитом државе али држава не брине о њој, брине Жика.

Шлепови на пањевима

Живорад Жика Секулић, човек пријатне спољашњости и тихог гласа, родом из Рама на Дунаву никада није могао без Дунава. Отац га је послао на науковање, завршио је Вишу економску школу, одсек царински, потом је радио у Словенији као цариник и дао отказ. Вратио се у Рам, купио скелу са бродићем и већ осам година је скелеџија. Дао је велику своту новца: скела вреди 100.000 а бродић 50.000 немачких марака. Међусобно повезани јаким сајлама бродић вуче скелу пловећи уз њу. Бродски мотор са успореним ходом клипова има снагу као 160 коња! Знања ради, само једна коњска снага потискује четири тоне терета.

Скела је метална конструкција дугачка 24 и широка 12 метара. Преноси 22 аутомобила и пешака колико може да стане. У давна времена овде су пловиле дрвене скеле с погоном на једра или весла. Седамдесетих година овог века забрањена је њихова употреба.

Верovали или не, од Смедерева па све до ђердапске бране на Дунаву не постоји ниједан мост. Једини начин да се на толико дугачком току пређе на банатску и румунску обалу јесу само две скеле – Код Дубравице и Рама!

Из Рама пуца видик преко Дунава. Голема вода! Друга обала се једва назире у измаглици. Касније ће Жика: „Ко се за невремена нађе у води Дунава, тешко да има изгледа да преживи!"

И каже Жика: „На овом месту Дунав је готово најшири, читава два и по километра. Уз то, овде дува неколико врста ветрова са највећом снагом баш од Рама до Великог Градишта. Најгора је кошава, зна да „луди" брзином од 120 километара на час! Тада се стварају таласи високи преко два метра! Вода урла, пени, пропиње се!... Пре неколико година наш највећи и најјачи гурач „Карађорђе", а има три мотора од по хиљаду коњских снага, упао је у кошаву код Бајзаша. Кошава је отргла од њега сва четири натоварена шлепа и као играчку бацила на пањеве на ушћу Нере у Дунав!"

Спавање с крошњама

Дунав је опасна река. Никада се чак ни на Дунаву не научи све о Дунаву. Ипак, чим деца из Рама стасају, лети као од шале препливавају Дунав „и тамо и амо"! Тек напуне дванаест или тринаест година!

Мештани Рама су аласи. И старо, и младо, и мушко и женско. Међутим, сви знају да ако се за невремена нађу насред Дунава треба бежати на оближњу Аду Чибуклију и чекати да се олуја истутњи. Ако их ухвати ноћ, спавају у крошњама дрвећа.

Мора се признати, Жика има срце, он испловљава скелом и при кошави јачине 80 километара на час. Таласи плаве скелу бацају је, отимају од брода, али Жика се не да. Сваки час скела се нађе на врху а бродић у дну таласа и обрнуто.

„Доживљај је одиста језив – за крај ће четрдесетогодишњи Живорад Секулић – али ја сам већ огуглао. Страх ме обузима једино када пловим по магли! Замислите, крећете се по води а не знате где сте. Не постоји појам лево и десно... Тегљач, гурач, брод, свака пловећа грдосија може да искрсне у магли и да вас здроби! Служим се авионским компасом!"

Пловили смо неколико пута са Жиком скелеџијом. Пред растанак рекао нам је: „Све наше реке су потоци наспрам Дунава!"

За тај дан било му је доста посла.

Миленко Тодоровић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

КОНАЧНО! СВЕ ЈЕ ОПРАНО И ИСПЕГЛАНО, А КУЋА ЈЕ ПРЕТРЕСЕНА ОД ТАВАНА ДО ПОДРУМА!
ЧЕКАМ ЈОШ САМО ХОГАРА!
#
@
!!
УФ, КАКАВ ДАН! ЦРК'О САМ ОД ПОСЛА!
ОХ...ЈАДНИ МОЈ ДРАГИ...
ЧОВЕК ВИШЕ НЕ МОЖЕ ДА ПРОНАЂЕ ВРЕДНЕ САРАДНИКЕ!
СВАКО МИСЛИ САМО НА СЕБЕ!
КАЖЕМ ТИ: ВИШЕ СЕ НИ НА КОГА НЕ МОЖЕШ ОСЛОНИТИ!
ДА, ДРАГИ!
СВЕ ШТО ТИ ТРЕБА, МОРАШ ДА УРАДИШ САМ!

ПОТПИС ПО СВАКУ ЦЕНУ

КРАЉ АУТОГРАМА

Чак 15.000 оригиналних потписа (обично с посветом) чува Немац Јоаким Ленк у једном огромном ормару. Од Шмелинга, Фања, преко Пелеа, Борга, Марадоне, па све до Регана, Буша, Горбачова

Борис Бекер седи на подијуму једне спортске дворане у Монте Карлу и одговара на бројна питања присутних новинара и радозналаца. Одједном се пред тениском звездом створи један младић, енергично му одузима микрофон и одмах у њега издекламује: „Борисе, зашто не одговараш на аутограм-пошту? Писао сам чак три пута, али узалуд!"

У дворани наста граја, Борису би непријатно, а онда после краће паузе тихо изусти: „Одмах ћемо то средити! Имаш ли можда налив-перо?"

Четврти покушај је, дакле, био успешан.

Јоаким Ленк, сигурно најчувенији светски ловац на аутограме, смеје се присећајући се овог догађаја. „Штос је само у томе да их добро стиснеш и готова ствар!" Да није стискао и остале чувене личности из читавог света (најчешће су то спортисти, глумци, политичари) не би сада у његовој колекцији било преко 15.000 оригиналних аутограма?! Најчешће са краћим или дужим посветама. Ту су потпуне репрезентације у разним спортовима, посебно шампиони света, почев од Борга па надаље читава светска тениска елита, Бен Џонсон, Карл Луис, Сена, Прост, Менсел, Лауда, Гулит, Марадона, Сталоне, Џек Николсон, Брижит Бардо, Ким Бесинџер, Буш, Горбачов, Валенса, папа и ко ће их још све набројати. Дакле, ово је само делић списка оних најпознатијих. Запазили смо и нека наша презимена...

Почело са Штраусом

Јоаким је имао пуних 15 година, када се први пут усудио да затражи аутограм од неке познате личности. Истина, није то био некакав спортиста или глумац, већ политичар: Франц Јозеф Штраус. „Тако је све почело", каже „аутограм-манијак" (како сам себе назива) Ленк који данас има 29 година. На истакнутом месту у његовом стану велика слика бившег америчког председника Роналда Регана с посветом: „To Jachim Lenk. Best regards. Ronald Regan." Како је дошао до овог драгоценог експоната, када никада није био у Америци? За Ленка дечја игра: Писао је секретарици бившег америчког председника, која је иначе немачког порекла. „Жене су ми највећа помоћ. Стари трик", смеје се краљ аутограма.

А и жене које се баве спортом великодушније су, признаје. Мартина Навратилова му је, примера ради, послала потписани тениски рекет, велики постер с потписом, али за аутограм је требало платити 10 долара?! „Досад нисам платио ниједан потпис, па зашто би Мартина била изузетак. Лепо сам јој то објаснио у писму и тако сам уштедео 10 долара", каже Ленк. Иначе, човек је члан Universal Autograph Collect Cluba (UACC) и редовно добија каталоге највећих аукцијских кућа у САД. Па, ипак, још никада није купио или продао ниједан аутограм. Поред потписа познатих спортиста, политичара и глумаца на посебној цени су и музичари. Посебно они којих више нема. Тако његов „Џон Ленон" (аутограм добијен шест месеци пре његове трагичне смрти) данас вреди читаво богатство. Исти је случај и са аутограмима неких чувених боксера. То су, пре свих: Џое Луис, Макс Шмелинг, Мухамед Али...

И клечећи ако треба

Да би дошао до жељеног циља Ленк се обично послужи неким малим триком, а потребно је и мало маште, њуха и рутине, наравно. Рецимо, фудбалере, кошаркаше и остале „групне" спортисте обично „сакупља" у комплету. Како успева? „Једноставно пошаљем писмо председнику клуба или селектору репрезентације са молбом да употпуни моју велику колекцију. И ретко ме ко одбије. Људи су, у принципу, љубазни", каже Немац.

А адресе? Не падају оне тек тако с неба, зар не? На таква питања се само насмеје. А како и не би, када има читав лексикон познатих личности, институција, клубова, федерација, с пуним њиховим адресама и телефонским бројевима. Истина, требало је дати доста долара и марака за то, али исплатило се. Рецимо, када је пре неку годину желео да добије аутограм од чувеног немачког фудбалера Руменигеа, који је у међувремену прешао у Италију, никако није могао да сазна његову нову адресу. Али, зато је сазнао да у првом комшилуку чувеног фудбалера станује позната италијанска певачица Милва. Адресирао је писмо на Милву, с напоменом – за Руменигеа – и писмо је стигло на праву адресу.

Признаје да је најлошије искуство имао са чувеним голманом Шумахером: „Тражио је од мене да клекнем и молим га за аутограм?! Није човек садиста – данас смо добри пријатељи – већ је тог дана примио шест голова!!!"

Каже, да неки пут покушавају и да га преваре, али да има непогрешив њух за фалсификоване потписе. Ако желите у то да се уверите, и ако вам је хоби сакупљање аутограма, можете се лично обратити „краљу аутограма" на следећу адресу: Joachim Lenk, Schönblick 9, 7902 Blaubeuren/Beiningen, Deutschland.

М. Ш.

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

КАД САМ БИО МАЛИ

Најстарија сачувана фотографија са пријаве за здравствено и социјално осигурање снимљена одмах по монашењу 1958. године

Завичај, воденица у селу Постења, Љубовија

ЛАВРЕНТИЈЕ ВЛАДИКА

ШАБАЧКО - ВАЉЕВСКИ

Можда је и само провиђење желело да упути мој живот светосавским путем јер сам рођен на дан Светог Саве, 27. јануара. Година је била 1935. Рођен сам као близанац. Моји родитељи су пре нас двојице имали пет кћери и онда су последњој дали име Доста, да буде доста женске деце. После тога, хвала Богу, родимо се нас двојица. Старијем брату надену име Саво, по свецу на чији дан смо се родили, а мени Живко, да бисмо живели. Просто нису имали толико јаку веру да ћемо остати у животу али, ето, опет Богу да захвалим, одгајили смо се. Ја сам отишао својим путем у живот, а брат је остао са родитељима.

Сећам се како нам је мајка причала да је тешко одгајити близанце. Таман, вели, једнога успавам, други се пробуди. Па онда, док њега успавам, онда први се већ пробудио. Често је оба морала у колевци да нас носи на леђима до њиве, да нас спусти у хлад негде на међу док не заврши пољске послове.

Нас два брата имали смо срећу што су нас сестре тако дуго и тако жељно чекале, па се просто није знало која је од њих нежнија и пажљивија према нама била. Имали смо и комшилук, са децом смо се играли, са комшијама. То је за мене било најчаробније доба у целом мом животу. Рођен сам између две планине, Кулине и Орлића, и тај простор између те две планине мени се тада чинио огроман, непрегледан. Кад сам после, као одрастао човек долазио тамо, чинило ми се да су оне планине населе једна на другу, толико ми је то мало било па кажем: „Зар је моје детињство било такво?" Значи, детету се у детињству све чини лепше и милије и боље него што је заиста. Мени и данас ништа није лепо ако ме не подсети на нешто доживљено у детињству.

Запамтио сам и Други светски рат, али само тако што сам чуо топове на Крупњу. Тада сам имао шест година. После сам у Крупњу, као ученик првог разреда основне школе, видео један заробљен тенк.

У основној школи имали смо до трећег разреда веронауку. Учитељица наша била је дивна, побожна жена. Кад уђемо у разред, окренемо се сви према икони, према истоку, очитамо молитву, седнемо, и тек онда почне настава. Једног јутра дођемо ми у школу – а сећам се, те године пролазили су силни авиони преко неба, целога закрилили, касније сам дознао да бомбардују рафинерију Плоештад у Румунији – и, као и обично, устанемо на молитву кад, погледамо, нема иконе на зиду. Учитељица каже: „Седите, неће бити молитве". Ништа нисмо питали. Касније је то постала пракса, на жалост до данашњег дана.

То је било 1944. године. Наредне, сећам се, први пут смо прославили 1. мај. Ишла

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

Отац Лаврентије са децом свуда по свету, Сидниј 1970.

ЖИВКО ТРИФУНОВИЋ, дечак из села Богоштица близу Љубовије, завршивши Богословију, замонашио се 1958. године у манастиру Крушедолу и добио име ЛАВРЕНТИЈЕ. На Теолошком факултету у Београду дипломирао је 1967. године.

Од послова које је обављао бележимо: економ Богословије у Београду, духовник цркве Ружице на Калемегдану, парох на Купресу, наставник богословије у манастиру Кистање у Далмацији, викарни епископ Његове светости патријарха српског Германа у Патријаршији у Београду, епископ западноевропски и аустралијски укључујући и Нови Зеланд, затим само западноевропски чему је 1989. додељена и епархија шабачко-ваљевска, а од 1. септембра 1991. разрешен је опслуживања у западним европским земљама и постављен за владику шабачко-ваљевског са седиштем у епархијском двору у Шапцу, у истој згради у којој је положио пријемни испит за Богословију, једног лепог дана 1953. године после обилне летње кише.

„И свуда где сам био, у далеком свету, на свим већим станицама, налазио сам и куповао „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" и читао га са задовољством. Могу без оклевања да кажем да ми је „ЗАБАВНИК", без политичких говора и придодатог језика који често нисам разумео, у туђини сачувао живи матерњи језик."

је цела школа на прославу. Сирота наша учитељица цео дан је писала једну велику плакату: ЖИВЕО СЛОБОДНИ БАЊЕВАЦ. И тек кад је завршила, приметимо штампарску грешку: уместо „слободни" пише „слодни" Бањевац. Учитељица је била несрећна. Свима нам је било жао што не можемо да јој помогнемо да то исправимо. Узалуд, наш разред је на дан 1. маја остао без плаката. Ето, то су неке од најживљих успомена из најранијег детињства.

Моје село зове се Богоштица. На старословенском „поштовати" каже се „штити". Значи, то село је место где људи поштују Бога. Да ли су назив села и датум мога рођења утицали на моје опредељење за духовни живот, или су узроци и последице ишли обрнутим смером? Нико у мојој породици, па чак ни у целом селу није био свештеник, а поготову не монах. Откуд случајни сусрет са једним мојим другом чији је старији брат отишао на Богословију? Те, 1953. године, када сам већ завршио и два разреда гимназије у Лозници, нисам ни знао шта је Богословија. Тај призив ни до данашњег дана не могу себи да објасним.

Моји родитељи су били побожни, у кући се постило. Сећам се, у трећем разреду основне школе постио сам за причест. У школи смо на казну добијали ручак који је био, дабоме, мрсан, али сам се ја уздржавао, нисам хтео да једем. Гладовао сам. Кад сам отпостио тих четрнаест дана, кад сам одржао завет и савладао сва та искушења, ја сам се причестио на Младенце и, причестивши се, осетио сам неку велику радост у души коју као да и сада осећам.

Одлучивши се, дакле, за Богословију обратио сам се једном свештенику, он ми све лепо објасни и ја решим да конкуришем. Све је ишло као само од себе. Пошаљем молбу, молба буде примљена, те одем до првог надлежног свештеника (а то је било 40 километара од мог места, што сам пешице прешао) који ме упише у неки списак и каже да морам у Шабац на полагање пријемног испита.

На том испиту требало је показати бар неко знање из хришћанске науке, а ја у школи нисам научио ништа. Онда ми онај свештеник да неку књижицу, те је ја у возу од Лознице до Шапца целу прочитам. Стигнем у Шабац увече и како, сиромах, нисам имао новца за хотел, дођем у ресторан „Зелени венац" где сам седео док ме у поноћ нису истерали, па онда на железничку станицу до јутра.

Ујутру дођем у епархију, баш у ову зграду где сада столујем као владика, да полажем испит. После два суш-

на, врућа месеца, те ноћи пала је прва богата киша, жељена као насушни хлеб. И владика и сва комисија у епархији само о киши причају и раде се. Да л' због тога или због нечег другог, ја лако положим испит. Имао сам таман толико новчића да себе частим једном лубеничицом коју купим на пијаци и, ето, то је било прво што сам појео откако сам од куће пошао.

Ало Лознице се вратим возом, а оних 28 километара до куће пређем пешице. Све сам то прешао бос и, преспававши ноћ у једној њиви на којој је кукуруз био обран и саденут у купе, стигнем у Крупањ таман на литургију. Био је празник Преображење.

Кад је дошло време да кренем у Богословију, спаковао сам ствари у дрвени војнички сандук са којим је мој отац прешао Албанију и јавим се у интернат. Богословија Светог Саве била је у манастиру Раковици у Београду. Одмах сам добио разна задужења, да носим ђачку пошту, да помажем у економији. Волео сам књигу, али, што сам ја њу више волео, она је све више од мене бежала. Просто нисам имао времена да читам од силних других послова. Ипак сам био одличан, од првог до последњег разреда, и да је тамо била рна оцена „вуковац", можда би ме тако регистровали.

Учећи Христову науку у мени се све више будила жеља за молитвом. Знао сам често, кад увече сви ученици легну на починак, да изађем кришом у двориште на неко скровито место и, гледајући у месец и звездама обасјано небо, да се дуго клечећи молим. Ја сада имам своје молитвено правило које редовно одржавам, али онако жарку молитву, онакву топлину и лепоту блискости Богу, какву само млада и чиста душа може да осети сада више не могу да доживим. Једина сметња да се усредсредим на молитву биле су моје мисли које су стално летеле моме родном крају. Нарочито када се приближавао распуст, ја сам на месец дана пре поласка кући већ био тамо: све замишљам како путујем, како носим кофер, како ме дочекују отац и мати, па одмах себе прекорим, онако како су нас у школи учили: „Мораш бити овде, у храму, мораш се припремити на молитву..." Понекад је ишло тешко, просто сам осећао као да сам разапет између школе која ме је учила правилима и вери, и мисли на завичај, на детињство, на све оно што је у мом животу било најлепше.

То осећање привржености родном крају навело ме је да се, много година касније, вратим из далеког света и да свим својим моћима, снагом, способношћу и својом ушт еђевином помогнем својим мештанима да се ослободе сиротиње, да им олакшам живот. Никад нећу заборавити како је тешко бити сиромашан ђак и како на детињу душу тешко пада подсмех вршњака. Чини ми се да се у мој живот највише упечатио догађај из првог разреда осмогодишње школе. Како нисам имао шта друго да обучем, мајка ми је дала одело мог покојног оца, наравно, неприлично мом детињем стасу. На првом часу наставе другови су ми се смејали, све док их наставник није изгрдио. Мене је то толико дирнуло да сам заплакао. И зато сада, кад год могу, ја дам детету да се обуче, да му учиним неку помоћ, да не би дошло у прилику у којој сам ја некада био.

ФИЛМ ИЗ ГИНИСОВОГ УГЛА:

ЗАБРАЊЕНО СИРА У ИМЕ

● Власти Илиноиса захтевале су (и постигле) да се из филма „The Kid" (САД, 1920) избаци сцена у којој Џеки Куган разбија прозоре. Државна цензура Охаја покушала је (али није успела) да забрани приказивање „Острва с благом" (САД, 1920) Образложење? Шта ако деца крену да се масовно одмећу у пирате?

● Филмска верзија „Малета" (САД, 1979) на Новом Зеланду нашла се на удару цензорских маказа „због промовисања безразложног насиља". У забрањеној сцени Меци који обожава да прича глу-

Историја филмске цензуре врви од глупости достојних чувене књиге рекорда

Изузме ли се Саудијска Арабија у којој је забрањено свако приказивање филмова, титулу светског првака носи Дубаји са 2400 забрањених филмова што због опсцености, што због антисемитизма, што због пројеврејства

Потпуне филмске глупости можда и нису најчешће, али сигурно спадају у најособеније представнике ове титулу. Нема умору лако (САД, 1967) филма је забрањен у 31 земљи света

пе вицеве пијани морнар прети разбијеном флашом.

● Шведска цензура забранила је „И. Т." (САД, 1982) за децу испод 11 година уз образложење да филм приказује родитеље који се односе неодговарајуће према сопственом подмлатку.

● На наваљивање Одбора за цензуру Америчког удружења филмских продуцената (МППА) компаније „20th Century Fox" била је принуђена да из документарца о сликарству „Рођење Венере" (САД, 1952) избаци снимак Ботичелијеве (скроз) наге Венере.

● Када је 1945. године у Аргентини на власт дошао Перон, забрањени су филмови једне од највећих аргентинских звезда тридесетих година Либертад Ламарк. Сењорита Ламарк је силно погрешила када је на снимању „Циркуса Кавалкаде" (Аргентина, 1943) ошамарила глумицу Еву Дуарте-Евиту – зато што се ова завалила у столицу резервисану за звезду. Када је глумичица постала Ева Перон, г-ђица Ламарк је емигрирала.

● Одбор за цензуру (МППА) вратио је сценарио филма „Заза" (САД, 1939) с једном једином примедбом, руком исписаном поред спорне реченице. На месту где јунакиња ниткову виче у лице: „Свињо! Свињо! Свињо! Свињо! Свињо!" пише: „Избацити две свиње."

● Године 1979. у Ираку су забрањени карате-филмови. Сви и заувек.

● Пекиншки Институт за филм забранио је поред „Хамлета" (В. Британија, 1948), „Отела" (копродукција САД – Француска, 1951), „Три мускетара" (САД, 1948) и образовни филм под називом „Основна правила безбедности при пливању у рекама, језерима и морима". Предложене мере предострожности за спасавање живе главе сврстане су у ред назадњачко-буржоаских идеја које би могле да подрију револуционарну одважност.

● Све до 1964. године на Малти су биле забрањене сцене у којима се могу видети бикини што ће рећи да су тамошњи цензори и монтажери деценијама имали посла преко главе.

● Британски одбор за филмску цензуру одобрио је „Уликса" (В. Британија, 1967) под условом да се из сценарија писаног на основу романа Џемса Џојса избаце најпотресније дијалози. Редитељ Јозеф Стрик потом се обратио градским властима Лондона које имају овлашћење да преиначе одлуку државног Одбора. Градски цензори одобрили су приказивање филма без иједног реза. Касније се испоставило да је репродукција звука у сали за пројекције градске цензуре била тако лоша да су цензори у ствари углавном нагађали шта глумци говоре.

● Године 1979. у Ирану је под покровитељством Министарства културе и уметности снимљен филм „Крава". Филм је забрањен већ на првој, затвореној пројекцији – по налогу истог Министарства.

● Варошани Вилфранша у Француској сложно су се успротивили даљем приказивању „Отела" (Италија, 1914) јер им се није допало што Отело на крају убија Дездемону.

● Што се еротских садржаја тиче, нацистичка цензура је током тридесетих година овог века била вероватно једна од најслободоумнијих на свету. Кад је у питању еротика било је то у директној вези са сексуалним склоностима Јозефа Гебелса, иначе фиреровог главног цензора за кога нипошто не може да се каже како своју дужност није испуњавао како треба, штавише. За дванаест година колико је провео на овом положају, Гебелс је лично од почетка до краја одгледао сва 1363 дугометражна играна филма колико је за то време снимљено, плус све филмске новости, цртаће, документарце и остале краткометражне врсте. Постојало је само једно „но-но" кога се главни цензор стриктно придржавао. Сви женски ликови који се огреше о институцију брака имали су да издахну пре краја филма. Речено правило није прекршено нити у једном од 1363 филма што је сасвим разумљиво с обзиром на то да је праведна казна за филмске неверницe уведена на изричит захтев Адолфа Хитлера.

● Један од занимљивијих примера цензурисања филмских наслова односи се на филм „Чисто срање" (Аустралија, 1973). Филм је приказиван у цензурисаној верзији која гласи „Чисто С".

● Сцена из авангардног филма „Интер Нос" (Исланд, 1982) у којој је исландска химна изведена у рок верзији промакла је цензорима, али је зато уродила изгласавањем закона у Парламенту по коме је свако поигравање с националном химном кривично дело.

● Цензура СССР-а прво је одобрила приказивање „Плодова гнева" (САД, 1940) јер се у филму лепо видело како се амерички пролетаријат злопати. Нешто касније филм је забрањен јер се испоставило како је чињеница да суровo експлоатисани надничари имају аутомобил силно задивила совјетску публику.

● Догађало се и да исти филм буде забрањен из потпуно супротних разлога. Тако је филм „Јахачи немачке Источне Сахаре" (Немачка, 1934) 1939. нацистичка цензура забранила због пацифизма, а 1945. цензура савезничких снага у Немачкој – због милитаризма.

● Године 1967. управник биоскопа „Центар" у Хај Поинту у америчкој савезној држави Северној Каролини ухапшен је због приказивања филма „Хавају". Оптужба се односила на сцене у којима се појављују Хавајке с обнаженим грудима. Управник је заиста прекршио одредбу градских отаца која је у Хај Поинту на снази од средине 19. века, а по којој је приказивање женских груди кажњиво дело.

● А све је, у ствари, почело са сиром. Први случај цензуре у Великој Британији забележен је 1898. године. Захтев за забрану потекао је од познатог произвођача сирева, а односио се на научни филм Чарлса Урбана који је у целости снимљен кроз микроскоп и у коме се лепо видело шта раде бактерије у парчету сира марке „стилтон".

*Припремила: **М. Илић***

Филм из кога је по налогу цензора избачен највећи број сцена је „Катембе" (Португалија, 1964). Филм је режирао редитељ из Мозамбика Фаира де Алмеида, у време када је Мозамбик још био португалска колонија „Катембе" је претрпео 103 цензорска реза.

Први филм поред чијег је наслова британска цензура оставила фамозно Екс (X = само за одрасле) јесте „Жикина почивше сутра" (Француска, 1950). Малолетним лицима забрањен је улазак у салу искључиво због сцене вештачког оплођења.

Прва земља на свету која је укинула цензуру је Русија која је то учинила марта 1917. у доба владе Керенског. Цензура је поново званично уведена 1922. године, мада је, заправо, радила од првих дана бољшевичке власти.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

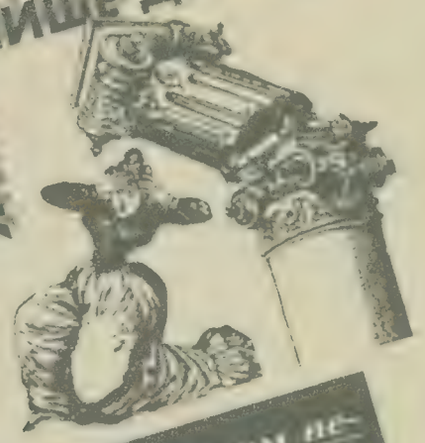

ВОЗ ГОРЕ А ЈА ДОЛЕ

Од бројних, махом непроверених прича, она је истинита: човек је авионом пролетео испод моста. И због тога кажњен, па се тако и званично сазнало за догађај...

Са писте на Капином пољу покрај Никшића (познате као узлетиште са кога је, априла 1941. најужи врх Краљевине Југославије одјездио у слободу неслободне им отаџбине) одлепио се школски двосед „утва–75". Воћа ваздухоплова био је млади, али искусни наставник летења Раде – Тане Минић. Иза њега је седео ученик Миодраг Грубач. Пред њима задатак да одлете до Ивангарада (данас Беране) и врате се.

Мада је био претпоследњи дан августа 1985. време није било баш најидеалније. Руководилац летења на аеродрому Радомир Пековић, иначе пилотски вук, пре него што им је дао знак да крену, упозорио их је на такозване сложене метео-услове, што је значило да су, уколико налете на невреме, обавезни да се одмах врате на полазни аеродром.

За лепа времена пут у правој линији траје око 45 минута. Марш-рута је, међутим, прилично опасна и води преко по злу чувеног Маганика – на коме је пре двадесетак година страдала ЈАТ-ова „каравела" – изнад кањона и мртвица Мораче те над непредвидљивом Сињаевином. Већ код планине Прекорнице (1940 метара над морем) Тане Минић је морао да заобилази изненада искрсли облак. И да се спушта све ниже. Одлучио је зато да уђе у узани кањон Мораче летећи према Колашину и Мојковцу – ту изнад Таре – а онда Лимом стигне до Ивангарада.

МА ШТА КАЖЕШ

НЕВИЂЕНА ЈЕЗИЧКА ЗБРКА

На пограничном прелазу из Немачке у Француску, недалеко од Милхузеа, француска полиција зауставила је и детаљно претресла путнике аутомобила којим је управљао један Камбоџанац настањен у Паризу. Претрес је показао да је (1) Камбоџанца возача пратила француска пријатељица пољског порекла, док су (2) у пртљажнику аутомобила били сакривени Кинез и Кинескиња који су покушали илегално да уђу из Аустрије преко Немачке у Француску одакле би отишли у Руанду (!) чије су визе успели да добију у Бечу.

Све се ово сазнало тек касније јер је једини хитно позван преводилац за кинески језик у Милхузеу и широј околини, изјавио да не може да се споразуме са тридесетчетворогодишњим Лијем Богнанијем и његовом двадесетдвогодишњом супругом Џу Венгпинг јер он говори само кантонски док они разумеју само мандарински кинески.

Епилог:

Кинески пар враћен је с границе у Немачку. Возач је задржан у притвору, а француски полицајци изјавили су да умало нису сишли с ума од оволике земљописне и лингвистичке збрке. ■

Морам да признам да су мостови постали моја страст – каже данас тридесетшестогодишњи наставник летења Раде Тане Минић, иначе несуђени путник на рели Камел-тропи кроз бразилску прашуму

Илустровао: Брана Јовановић

Облаци су постајали све тушћи и тежи. Летелица је морала да се провлачи испод њих јер се „утвом 75" пилотира само визуелно. Већ изнад Колашина Тане Минић је схватио да се даље не може. Почела је киша све више наликујући дебелим непрозирним завесама. Одлучио је да крене натрат, према Никшићу. Августовско преподне све више је подсећало на ноћ без месечине. Почело је да прокишњава и у кабини, а облаци су се множили језивом брзином и као какав огроман, несавладив терет притискали летелицу која је брундала тек двестотинак метара над земљом. А свуда наоколо камен. Тада се Тане Минић, у полуосмеху, сетио речи свог колеге: „Није мени што је горе високо него што је доље тврдо".

Вијугање кањоном Мораче постало је више него опасно. А наставник је иза себе имао ученика. Без обзира на то што у Аеро-клубу „Никшић", основаном још 1928. и школом из које је полетело више ЈАТ-ових пилота него из целог Београда, није забележена ниједна несрећа у моторном летењу, Тане Минић, у поприличној мери авантуриста на небесима, овога пута није смео да се сјури низ Платије, најужи и најопаснији део кањона Мораче. Начинио је велики заокрет улево и извукао се према колико-толико безбеднијим Кучима и Лијевој Ријеци. Упловио је у кањон Мале ријеке, леве притоке Мораче. А реке нигде, не зову је тек тако мала јер лети обавезно пресуши. Али зато кад киша подивља и постане Велика, ето невоље стенама које је вековима успела да на појединим местима избразда и од 1000 метара.

Облаци су потпуно прекрили горњи део кањона. „Утва 75" змијолико се провлачила између стравично примакнутих стена. А иза оне окуке вреба највиши железнички мост на планети. Горе је високо, а доле тврдо. Авион је грабио брзином до двеста километара на сат.

Све време пута ученик Миодраг Грубач није се огласио. Ни сада када га је наставник приупитао да ли да пролете испод моста. Наравно, Тане Минић није ни очекивао одговор. Повукао је палицу да исправи авион, додао гас и пролетео. Страх је накнадно стигао, тек кад су се пола сата касније приземили на Капино поље.

Прича би, као и многе претходне, остала власништво Тана Минића (овога пута и његовог ученика), згодна за препричавање међу љубитељима небеских авантура, да се тог дана на мосту на Малој ријеци није нашао човек са кантом. Требало је да префарба део гвоздене конструкције. И док је, безбрижно звиждућући омиљену му песмицу из филма „Мост на реци Квај", равномерно, у ритму мелодије, наносио слојеве боје, одједном је нешто испод њега загрмело. Од изненађења умало да се стрмоглави у кањон дубок 200 метара и да зајаше авион. Дуго није успевао да се помери с места, паралисан надошлим страхом.

Онда је цео случај пријавио надлежнима. Није било нимало тешко да се провери чији је авион тога дана летео тим просторима и, разуме се, ко је ваздухопловом управљао испод моста којим тутње узорни предлетачници сувоземног саобраћаја.

Пилот Раде - Тане Минић кажњен је због кршења прописа о безбедности ваздушног саобраћаја. Девет месеци могао је само издалека да посматра авионе. Уз то, морао је да полаже и теоретски део везан за правила летења и ваздухопловне прописе као и ванредну проверу технике пилотирања. Учена Комисија је сматрала да је пролетање авионом испод моста поприлично сумњиво и што се тиче технике пилотирања.

Није што је горе високо, него што је доле тврдо.

Петар Милатовић

ДОБАР РЕЗОН

Амерички режисер Оливер Стон, познат као аутор филмова с јасним политичким порукама у којима је осудио рат у Вијетнаму, немилосрдни свет финансија или је покушао да се избори за права ратних инвалида, одлучио је да се укључи у политички живот. „Ако је један осредњи холивудски глуман чак два пута био изабран за председника, зашто се то не би догодило и изврсном режисеру?", размишља двоструки добитник Оскара. Стварно, што да не. ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

СКИТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

Уређује:

Слободанка Лазаревић

ПОДСТАНАР КОЈИ МЕ ЈЕ ШПИЈУНИРАО

Да би се утврдиле праве друштвене вредности и циљеви којима људи теже, у развијеним земљама користи се једна нова метода. Она се састоји у томе да се истраживач укључи у живот испитаника, тако да непосредно, делећи са њима свакодневицу, дође до података. Овај поступак уведен је зато што се дешава да испитаници прозру и „најлукавије" тестове па дају такозване „друштвено пожељне" одговоре. У испитивању мотивације потрошача тешко ћете класичним методама добити податак да људи купују нека кола зато што њима желе да „поправе" свој друштвени углед или до одговора „узимам то пиће јер оно симболише стил живота коме тежим".

Међутим, о оправданости ове методе замало да одлучује и суд. Ево шта се десило... Један брачни пар тужио је „Нисан" оптужујући је за угрожавање приватности наводећи у оптужници да је двадесетдеветогодишњи истраживач ове фирме изнајмио собу код њих, дружио се и ћаскао са газдама како доликује, а потом у својој подстанарској собици правио забелешке о њиховом животу. „То није у реду", навели су станодавци, „младић је морао рећи праве разлоге због којих се доселио код нас."

Нисан је ову оптужбу назвао „алсурдном", а брачни пар је седам месеци касније одустао од тужбе.

РАЗМИШЉАЊА СИРОТОГ АРНИЈА

Када су у једном интервјуу питали Арнолда Шварценегера како то да је баш он, од толико деце, постао то што јесте, Арни је одговорио: „Имао сам визију". Детаљније је то објаснио овако: „Када сам имао 14 година, рекао сам родитељима: Чим завршим школу, желим да идем у Америку и постанем шампион у боди билдингу а после мистер универзум па филмска звезда. Моји су рекли: „Сироти Арнолд". Међутим мој савет гласи: ако клинац жели да успе, мора да прође две фазе. Прва је да уради све што треба да би постао просечан. Знате већ: вежбе, домаћи, матиш. Али, онда треба да открије шта стварно жели да ради. Да буде поштен са собом и открије шта он воли, а не његови родитељи или наставници. И да ради на томе".

САМО ЈЕДАН ЈЕ ПРАВИ

У августу прошле године у Сиднеју, за време одржавања међународне конференције о вештачкој интелигенцији, одигран је шаховски меч између човека и машине. Резултат је био нерешен, 1:1. Такмичили су се аустралијски шаховски шампион Дарил Јохансен и IBM компјутер „Дип Тот", најмоћнији компјутер за играње шаха на свету. Јохансен је повлачио потезе у Сиднеју, а компјутер у Њујорку.

У претходном мечу, одржаном коју годину раније, Јохансен је победио „Дип Тот" користећи необичан почетни шаховски потез назван „Сицилијанска одбрана". После тога је Фенг Хсиунг Хсу, шеф дизајнера у IBM, повећао за десет пута капацитет компјутера. „Дип Тот" може да анализира 8 милиона шаховских позиција у секунди. Јохансен каже да је у стању да сагледа један потез у секунди, али да је то зато „онај прави".

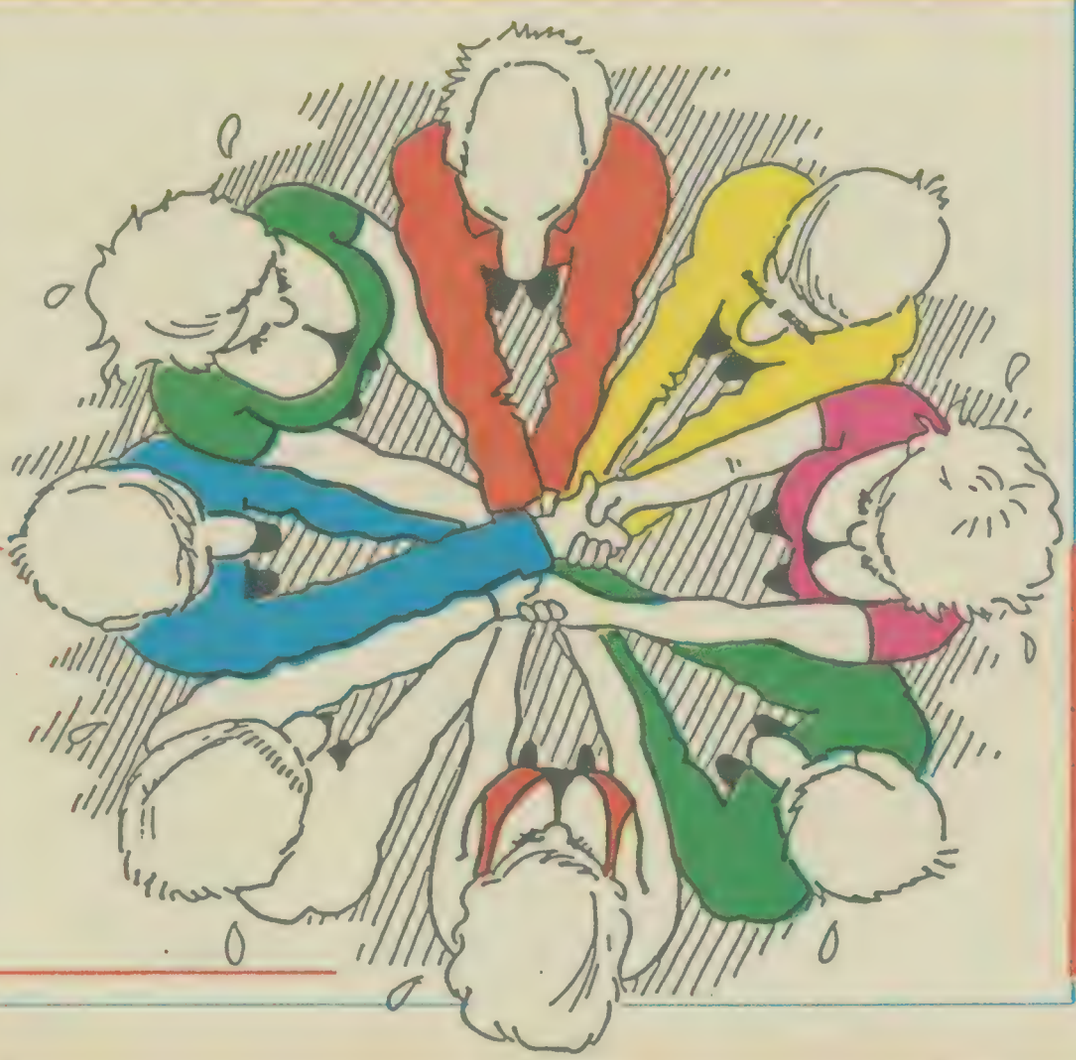

СЛУЧАЈНИ ПАРТНЕРИ

УСКОРО

ХАУАРДОВ СИН

ЦРТА И ПИШЕ:

DOUG WILDEY

ВИДЕО

ПИО ЈЕ ДОШАО СА...
ТИМИ!
ТИМИ! ОХ! ТИМИ!
УМОРАН ЈЕ, МОКАР И ГЛАДАН, ЗИ! АЛИ НИЈЕ ПОВРЕЂЕН!
ОДВЕДИ ГА КУЋИ И СМЕСТИ У КРЕВЕТ! БИЋЕ ДОБРО!
НЕ ТАКО БРЗО, ГОСПОЂО ЏЕЈМС!

ГРАДСКО ВЕЋЕ СМАТРА ДА ЈЕ ВАЉУЊЕ ДЕЧАКА ЊЕГОВОЈ ПОРОДИЦИ ВЕЛИКА ГРЕШКА!
МОЖДА БИ БИЛО НАЈБОЉЕ ДА СЕ ДЕТЕ СТАВИ ПОД НАДЗОР, ПА ЋЕ...
Ш... ШТА?
РУКЕ УВИС! СВИ!

СВИ ДА СТЕ СТАЛИ УЗА ЗИД!
ШЕРИФЕ, РАЗОРУЖАЈТЕ ТУ ЖЕНУ! ОДМАХ!
ДА НИСИ МРДНУО, РИО!
МИР! НИКО НИ МАКАЊ!

ЧЕСИ!
ОНИ З... ЗНАЈУ, ЧЕСИ!
ЗНАМ, ЗИ! ЧИТАО САМ НОВИНЕ!
ЗДРАВО, РИО! МИСЛИО САМ ДА СИ НА ЗАПАДУ, СА КАУБОЈИМА!
БИО САМ! ДОК СИ СЕ ТИ ШЕПУРИО ПО ГРАДУ КАО НЕКИ ГЛУМАЦ!
ТИ СИ ОНО ИСПРИЧАО НОВИНАРИМА, ЈЕ ЛИ? БОЈИМ СЕ ДА ЋУ МОРАТИ ДА ТЕ СКЛОНИМ...
НЕ, ЧЕСИ! НЕ! РИО ЈЕ СПАСАО НАШЕГ ТИМИЈА! ОТЕЛИ СУ ГА...
5

ТИМИ? БИО ЈЕ КИДНАПОВАН?
ДА! ЗУМЕ! РИО ГА ЈЕ УПРАВО ОДВЕО!
ХМ... ИЗГЛЕДА ДА САМ ПРЕНАГЛИО, РИО!
УУУХ!
ГДЕ ЈЕ ТО ТИМИ ПРОВЕО НОЋ?
У ПЕЧИНАМА, НЕДАЛЕКО ОД РЕКЕ! БИЛА СУ ДВА ОТМИЧАРА! ЈЕДНОГ САМ ПОГОДИО...
ПЕЧИНЕ, ЈЕ ЛИ?
БОБ!
ДА, ЧЕСИ!
ТИ И ЧАРЛИ ОДВЕДИТЕ ЗИ И ТИМИЈА КУЋИ! СПАКУЈ ШТО ВИШЕ СТВАРИ И У КОЛА! КРЕНИТЕ ЗА КАНЗАС!
ДОБРО!
ЧЕСИ! А... КУДА ЋЕШ ТИ?
СТИЋИ ЋУ ВАС!

ЕТО, ОДЛАЗИ НАМ ПОРОДИЦА ЏЕЈМС, А И ЊИХОВО ДРУШТВО!
А ЊЕГОВ ПРИЈАТЕЉ, ШЕРИФ РИО, ТО СВЕ МИРНО ПОСМАТРА!
КАКАВ ШЕРИФ!
ЕХ!
ЈЕДНА ЖЕНА ЈЕ СВЕ НАС ДРЖАЛА НА НИШАНУ! И ТО У ШЕРИФОВОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ!
ОТПУШТЕН СИ, РИО!
ДОЂИ, БАРЛО!
ХАРЛО, ХАРЛО ВЕБ, ГОСПОДИНЕ!
САДА СИ ТИ ШЕРИФ ЛАЈМСТОНА, ВЕБЕ... УМЕСТО РИА!
ЈА? ОХ!

Н... НЕ ЗНАМ ШТА ДА КАЖЕМ, ГРАДОНАЧЕЛНИЧЕ...
ТАКО ТО БИВА... КАД ЧЕСТИТЕ ГРАЂАНЕ ИЗРАДИ ЈЕДАН ПРЕВЕЈАНИ КРИМИНАЛАЦ КОЈИ СЕ ПРЕРУШИО У ПОШТЕЊАЧИНУ...
ЈЕДАН МЕЂУ ВАМА ЈЕ ГОДИНАМА ЗНАО ДА ЈЕ ЧЕСИ ОВДЕ!
ШТА?
ШТА ТО ПРИЧАШ?
НИКО НИЈЕ НИ ПРЕТПОСТАВЉАО!
СЕЋАТЕ СЕ ВАШЕГ ВОЉЕНОГ ШЕРИФА, ПОКОЈНОГ ЛЕВИСА!

„СИНОЋ САМ ОТВОРИО КУТИЈУ КОЈА ЈЕ БИЛА ПОД БАКОВИМ КРЕВЕТОМ... БИЛА ЈЕ ПУНА ЛЕТАКА И ПОТЕРНИЦА! СВЕ СУ БИЛЕ ПОСЛАТЕ ЛАЈМСТОНСКОМ ШЕРИФУ, БАКУ ЛЕВИСУ...

ЗДР ЈЕ БАК БИО У ДОСЛУХУ СА ЧЕСИ ЏЕЈМСОМ?

ДА БИ МОГАО ДА ИЗИГРАВА ЧЕСТИТОГ ГРАЂАНИНА, ЧЕСИ ЈЕ СА ШЕРИФОМ СКЛОПИО ДОГОВОР И ГРАД ЈЕ БИО МИРАН!

КАД БИ НЕКИ ПРОБИСВЕТ, КОЦКАР ИЛИ РЕВОЛВЕРАШ СТИГАО У ГРАД...

...ЧЕСИ БИ ГА УБЕДИО ДА ОДЕ БРЗО И БЕЗ ГУЖВЕ!

МИРАН И НЕУПАДЉИВ, ЛАЈМСТОН ЈЕ БИО ГРАД ГОСПОДИНА ХАУАРДА!

СТАРИ БАК ЈЕ БИО ЗАШТИТНИК ЗАКОНА, А ЧЕСИ ЈЕ СТАЈАО ИЗА ЊЕГА!

ЊЕГОВ ОДЛАЗАК НИЈЕ НИШТА ИЗМЕНИО! ОВДЕ ЈЕ И ДАЉЕ МИРНО!

АЛИ ВЕСТ О ОВОМЕ БРЗО ЋЕ СЕ РАШИРИТИ!

УСКОРО ЋЕ ГРАД ВРВЕТИ ОД НОВИНАРА, ФЕДЕРАЛНИХ АГЕНАТА, ДЕТЕКТИВА...

...И ЈОШ ГОМИЛЕ ЛОВАЦА НА НАГРАДЕ, КОЈИ ЋЕ ПОЋИ ЧЕСИЈЕВИМ ТРАГОМ!

МОРАТЕ ДА РАЗМИСЛИТЕ КАКО ЋЕТЕ СЕ СУОЧИТИ СА ТОМ НОВОМ СИТУАЦИЈОМ!

LIVERY

ЗА ТО ВРЕМЕ...
УХ! УУХ! УСПЕО САМ, АЛЕ!
НЕМА ИХ МНОГО КОЈИ ЗНАЈУ ЗА ИЗЛАЗ ИЗ ПЕЋИНЕ!
Ч... ЧЕТИРИ ПИШТОЛОА! Ј... ЈЕСИ ЛИ ТИ ЏЕСИ ЏЕЈМС?
ДА, ЈА САМ!
ЈА САМ АЛ ТАНЕР, БИВШИ ЗАТВОРЕНИК! ЗА ТРЕНУТАК САМ ПОМИСЛИО ДА СИ ШЕРИФ!

АЛЕ, ТИ СИ УМЕ КИДНА-ПОВДАО МОГ СИНА!
ТВОГ СИНА? А... АЛИ...
НЕ СХВАТАМ... НИСАМ ТОЛИКО ЛУД ДА ОТМЕМ ТВОГ КЛИНЦА...
МА, ТО ЈЕ БИ-ЛА ГЛУПА-ВА ИДЕЈА МОГ ОРТА-КА!
Д... ДАЈ МИ ШАНСУ, ЧЕСИ! ЈА САМ...
НИШТА НИСИ УКАПИРАО, АЛЕ...
ОВДЕ НЕМА ФЕР-ПЛЕЈА!
ПРЕСУЂЕ-НО ТИ ЈЕ!

УЗЕЋУ ТВОЈЕ КОЊЕ, ДА ТЕБЕ ПРЕГЛУШТАМ ОРЛУШИНАМА!
А ЗА ТО ВРЕМЕ...
ОВО ЈЕ СЈАЈНО ГРЈО, ГОС'К ОТ! КАД СЕ ОДМОРИ, БИЋЕ СВЕ У РЕДУ!
ЖАЛИЋУ СЕ ГРАДСКОМ ВЕЋУ! НЕКО МОРА ДА МИ ПЛАТИ ОВУ ШТЕТУ!
ДОВЕО САМ ДВА ОСЕДЛАНА КОЊА, ГОСН' ОТ: ДАЋУ ВАМ ЈЕДНОГ!
ЈЕ Л' ТАКО ПОШТЕНО?
МОЈ КОЊ! ГЛЕ' ЊАКО ЈЕ САМО ИЗНЕМОГ'О!
ОПРАЋУ ГА И ДОБРО ИСТРЉАТИ, ГОСН' ОТ!
АХ... ДОБРО... МИСЛИМ ДА ЈЕ МАЊЕ ВИШЕ У РЕДУ...
БАШ ЈЕ БИО ВЕЛИКОДУШАН, ГОСН' ОТ!
ДА! ОД ГРАДА НЕ БИ ДОБИО НИШТА!

Пола сата касније...
ЧЕСИ! ЧЕСИ!
ЈЕЈ, ЧЕСИ!
РИО!
ЗНАЧИ, ПОШАО СИ ЗА МНОМ!
ГДЕ ТИ ЈЕ ЗВЕЗДА, ШЕРИФЕ?
ВИШЕ НИСАМ ШЕРИФ! ОТПУШТЕН САМ!
ТИ СИ ВЕЧИТИ ГУБИТНИК, РИО! АЛ' ПЛАНИР'О САМ ТЕ ЗА ЈЕДАН ПОС'О У БАНЦИ!
ХВАЛА ТИ, АЛ' НЕ ПРИХВАТАМ... ПРЕДСЕДНИК МИ ЈЕ ОПРОСТИО И НЕ БИХ СЕ ИГРАО...
ЧЕС... БОБ ФОРД ЈЕ БИО ЈУМЕ КОД МЕНЕ И...
ДА! БОБ И ЧАРЛИ ЈОШ СУ МЛАДИ... БОБУ ЈЕ ОСАМНАЕСТ, АЛ' ЈЕ ПОУЗДАН! БИЋЕ МИ ДЕСНА РУКА!
13

ОН ЈЕ ГРОЗАН ТИП! ПОСТАВИО МИ ЈЕ НЕКА ЧУДНА ПИТАЊА!
ПО МОЈИМ УПУТСТВИМА! СВИ СМО БИЛИ РАДОЗНАЛИ ДА ВИДИМО КО ЋЕ НАСЛЕДИТИ БАКА ЛЕВИСА!
АЛИ...
ТРЕБА ДА ИДЕМ, РИО! МОРАМ СТИЋИ ДО ЗИ И ОСТАЛИХ...
ЗБОГОМ, КАУБОЈЕ!
ЗБОГОМ, ГЛУМЧЕ!
СОБА 209, ГОСН' РИО! КОЛИКО ОСТАЈЕТЕ?
ДВА ДАНА! ЧЕКАМ ВОЗ ДО ПЕТКА...
...И УКРЦА-ВАМ СЕ!
КАСНИЈЕ...
HOTEL

После само двадесет четири сата, са свих страна света, равно-разни свет покупао је у Лајм-стон...
Мич, је л' оно тамо Котон Доб?
Јес', баш тај касапин!
Види онај хотел прекогута!
Неку пету да препречим пут!
Кол'ко жена има у овом граду! Здраво, душо! 'Оћеш мало да се дружимо?
Даље од ње! Први сам је вид'о!
Буда-ло!

ГОВОРИШ К'О ЈЕНКИ!
ШТА ТЕ БРИГА? РАТ ЈЕ ОДАВНО ПРОШ'О!
УДАРИО ГА ЈЕ! ДРЖ'ТЕ ГА!

УЛИЦА СЕ ПРЕТВОРИЛА У БОЈНО ПОЉЕ!
ГДЕ ЈЕ ШЕРИФ, ВЕБЕ?
МОРА ДА СЕ ЈОШ ПЕТЉА НА ФАРМИ!
ЗАДОВОЉАН? ПОГОДИО СИ ОНУ ЦУРУ!
ОХ! НИСАМ ХТЕО! НЕ БИХ НИКАД ПУЦ'О У ЖЕНУ!
ПУЦАЈ! САД!
ОЛОШУ ЈЕДАН!

МЕТЕ, ПРЕСТАЛИ СУ СА ПУЦЊАВОМ!
МАЛА, НЕТ И ЈА БИСМО МОГЛИ МАЛО ДА СЕ РАЗОНОДИМО, ХА?
ОСТАВИТЕ ЈЕ! ОНА ЈЕ...
ООХ! БОЛИ МЕ!
СИНКО, НЕ ПЕТЉАЈ СЕ И ГЛЕДАЈ СВОЈА ПОСЛА!
А У СПОРЕДНОЈ УЛИЦИ...
Г...ГОСПОДО, НЕМА СЛОБОДНИХ СОБА! ХОТЕЛ ЈЕ ПУН!
ОТЕЛ
КАЖЕ НЕМА СОБА! ЈА УЗИМАМ ОВУ, А ТИ УЗМИ КОЈУ ОБЕШ!
ВАЖИ, МИЧ!
НАПОЉЕ! ЕВО ВАШИХ СТВАРИ!
209

ОСЛОБОДИ СОБУ, УЉЕЗУ! МОРАМ МАЛО ДА ДРЕМНЕМ!
ДОБРО ГА ЈЕ МИАТНУО! БРЗО ДОКТОРА!
ДОКТОР ЈЕ ЗАУЗЕТ ОКО МЕРИ БЛЕЈН! ПОГОЂЕНА ЈЕ У ПУЦИЊАВИ!
19

ЕВО, ШЕРИФ ВЕБ СТИЖЕ НА СВОЈОЈ МАЗГИ!
ВЕБЕ! ОНАЈ ТАМО НАСРЋЕ НА НАШЕ ДЕВОЈКЕ...
УХАПСИ ГА!
'ЕЈ ТИ! ЧУЈЕШ ЛИ?
МИ НЕ ДОЗВОЉАВАМО ТАКВО ПОНАШАЊЕ ПРЕМА ДАМАМА!

ЗАР ЈЕ ОВАЈ КЛИНАЦ БИО ШЕРИФ? ЈЕДИНИ ПРЕДСТАВНИК ЗАКОНА У ГРАДУ?
ХММ... А ЗАШТО БИСМО ТРАЖИЛИ ЏЕСИЈА КАД ЈЕ ПРЕКО ПУТА БАНКА И ТО БЕЗ ЧУВАРА!
ЗВАЂУ БИЛА И ТАЛИЈА!
РИО, ВОЛЕЛИ БИСМО ДА ОПЕТ ПРИКАЧИШ ЗВЕЗДУ!
СВАКАКО, ПОВЕЋАЋЕМО ТИ ПЛАТУ... БИЋЕ ПРИСТОЈНА!
КОТОН ДОБС ЈЕ БАЦИО ОКО НА МОЈУ БАНКУ, РИО!
НИШТА МЕ НЕ ЗАНИМА!
МАЛО КАСНИЈЕ
НЕ ДОПАДАТЕ МИ СЕ, ГРАДОНАЧЕЛНИЧЕ, А НИ ВАШИ ВЕЋНИЦИ!
ЗАПРЕТИО СИ ЗИ ЏЕЈМС ДА БЕШ ЈОЈ УЗЕТИ СИНА САМО ЗАТО ШТО ВАС ЈЕ ЏЕСИ СВЕ НАПРАВИО БУДАЛАМА!
ПОСЛАЛИ СТЕ МОМКА, ФАРМЕРА, ПРОТИВ ОКОРЕЛОГ УБИЦЕ!
ЗАДЕНИ ТУ ЗНАЧКУ ЗА ТРАКУ НА ТВОМ ШЕШИРУ!
ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ЗБОГ ХАРЛА, АЛИ СВИ МОРАТЕ РАДИТИ ОНО ШТО ВАМ КАЖЕМ! ЈАСНО?
27

УСКОРО...
ДОБРО ВЕЧЕ! РАДНО ВРЕМЕ БАНКЕ ЈЕ ИСТЕКЛО!
ЗАШТО СТЕ ТУ НА ГОМИЛИ, ХА?
ПОГЛЕДАЈТЕ У МОЈУ ПУШКУ! ЈОШ ТРИ ТАКВЕ СУ ИЗА МЕНЕ!
ПОКАЖИТЕ ИМ!
ТАКО, МОМЦИ! НЕК' ЗЕЧЕВИ ПОБЕГНУ ИЗ ГРАДА!
А ТИ, КОТОНЕ, НЕМОЈ ДА СИ НЕШТО ПОКУШАО...

У ЗОРУ...
РИО! ПРОВИСВЕТИ И ДАЉОЕ ХРЛЕ У ГРАД! У ЛАЈМСТОНУ ЈЕ ПРАВИ ХАОС!
НАБАВИТЕ ЛОПАТЕ ДА СЕ ПОКОПАЈУ ХАРЛО ВЕБ И КОТОН ДОБС! ЊИХОВА ТЕЛА КВАРЕ УТИСАК МИРНОГ И ЧИСТОГ ЛАЈМСТОНА!
А... АЛИ МИ СМО ОТВОРЕН ГРАД! ОВДЕ ВЛАДА БЕЗАКОЊЕ! ШТА ЋЕМО?
СЛАЖИТЕ ИХ! РЕЦИТЕ ДА СЕ ГОСПОДИН ХАУАРД ВРАЋА ОВАМО! МОЖДА ЋЕ ИХ ТО СМИРИТИ!
МОРАМ ДА СТИГНЕМ НА ВОЗ!

ТРЕЋЕГ АПРИЛА 1882. У СВОЈОЈ КУЋИ У СЕНТ ЏОЗЕФУ У СЕНТ ЏОЗЕФУ У МИСУРИЈУ, У ДРУШТВУ ПОРУЧНИКА У КОГА ЈЕ ИМАО ПОВЕРЕЊЕ, ЏЕСИ ЏЕЈМС ЈЕ ПОЛОЖИО ОРУЖЈЕ...

БОБ ФОРД ГА ЈЕ НА МЕСТУ ПОГОДИО И ТАКО ДОБИО НАГРАДУ ОД 10 000 $.

ЏЕСИ ЏЕЈМС ЈУНИОР (ТИМИ), КАД ЈЕ ОДРАСТАО, ПОСТАО ЈЕ АДВОКАТ.

КРАЈ

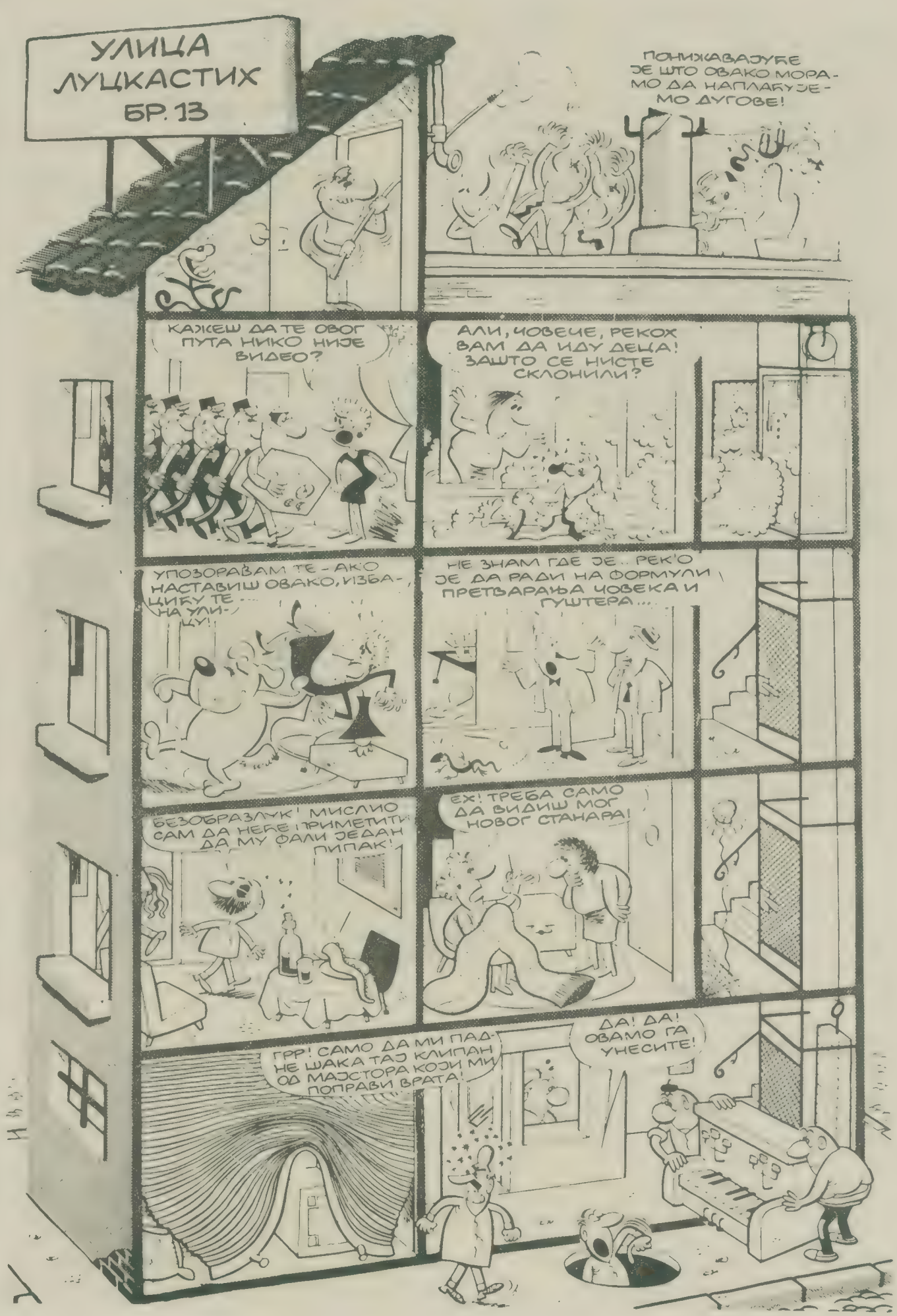
УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР. 13
ПОНИЖАВАЈУЋЕ ЈЕ ШТО ОВАКО МОРАМО ДА НАПЛАЋУЈЕМО ДУГОВЕ!
КАЖЕШ ДА ТЕ ОВОГ ПУТА НИКО НИЈЕ ВИДЕО?
АЛИ, ЧОВЕЧЕ, РЕКОХ ВАМ ДА ИДУ ДЕЦА! ЗАШТО СЕ НИСТЕ СКЛОНИЛИ?
УПОЗОРАВАМ ТЕ - АКО НАСТАВИШ ОВАКО, ИЗБАЦИЋУ ТЕ НА УЛИЦУ!
НЕ ЗНАМ ГДЕ ЈЕ.. РЕКЛО ЈЕ ДА РАДИ НА ФОРМУЛИ ПРЕТВАРАЊА ЧОВЕКА И ГУШТЕРА...
БЕЗОБРАЗЛУК! МИСЛИО САМ ДА НЕЋЕ ПРИМЕТИТИ ДА МУ ФАЛИ ЈЕДАН ПИПАК!
ЕХ! ТРЕБА САМО ДА ВИДИШ МОГ НОВОГ СТАНАРА!
ГРР! САМО ДА МИ ПАДНЕ ШАКА ТАЈ КЛИПАН ОД МАЈСТОРА КОЈИ МИ ПОПРАВИ ВРАТА!
ДА! ДА! ОВАМО ГА УНЕСИТЕ!

СВЕЖИНА
ДОМАЋЕГ
ПЕЦИВА!

Soko
Štark

СЛАНЕ ПЕРЕЦЕ – ALSACE!

ПОВРАЋАЈ МУШКИ!

У цик зоре мушкарци племена Ачуар из Перуа и Еквадора окупљају се да пију чај од лишћа тропске биљке Ilex guayusa. Након отприлике три четврт сата, пошто се договоре да ли ће тога дана да раскрчавају неко поље, иду у лов или у посету суседном племену, крећу у акцију. Претходно свако оде на своју страну да се исповраћа.

Повраћање је питање част. Ко не повраћа, није прави мушкарац. Ово тврде етнобиолози Волтер и Мемори Луис са Универзитета Индијана чије су једно племе и Ачуари. Хиваро Индијанци су, иначе, одраније познати по умешности с којом користе биљке у медицинске сврхе. Први су, рецимо, открили да је кинин одлично средство за лечење маларије. Захваљујући њима, белци су сазнали и за отров кураре који се данас користи као средство за опуштање мишића. Једном речју, кад Хиваро Индијанац, па дакле и Ачуар, жваће, пије или на какав други начин конзумира неку биљку, он савршено добро зна зашто то ради. Полазећи од овога, Луисови су одлучили да открију како чај од лишћа Ilex guayusa (на језику Ачуара = вејус, божански напитак) утиче на организам.

Строго се придржавајући начина на који то раде жене из племена Ачуар, Луисови су прво читав сат кували лишће, а затим сачекали да се чај сасвим охлади. Хемијска анализа показала је да божански напитак не садржи у себи ни један једини еметичан састојак (дакле, никакву супстанцу која изазива повраћање), али зато садржи дозлабога много кофеина – 106 милиграма по шољи. Колико да ствар буде јаснија, једна шоља америчке инстант кафе која је много јача од турске јер је у питању концентрат, садржи у просеку 85 милиграма кофеина.

За оних четрдесет и пет минута, колико церемонијално пијуцкање обично траје, Ачуар, ако је прави мушкарац, попије до литар божанског чаја и на тај начин конзумира количину кофеина која је више него довољна за озбиљан напад на нервни систем. Пошто се тако колективно доведу на руб нервног растројства, Ачуари се бацају на повраћање. Луисови су анализом утврдили да се на овај начин из крви одстрањује отрпилике половина од укупне прекомерне дозе кофеина.

Другим речима, мора бити да Ачуару, пошто повраћи, заиста лакне. Питање које се намеће само по себи: зашто онда уместо литра просто напросто не попије упола мање? Зато што, као прво, чај од Ilex guayusa има изузетно пријатан мирис и укус, а затим и зато што за Ачуара повраћање није само начин да се ратосиља сувишка кофеина него је само себи циљ.

Јутарње пијање чаја резервисано је само за мушкарце. Вештину да се мушки исповраћа учи од најранијих дана у чему му мама свесрдно помаже тако што му свакодневно надражује мишиће једњака петељком маниоке. Речена вежба има за циљ да научи дете да контролише мишиће једњака односно да повраћање претвори у вољну радњу. (Гурање прста у грло је међу Ачуарима чин достојан презрења.)

ЖУРКА У ЛУВРУ

У богатом западном свету нови вид забаве све је популарнији. Ако неко жели да приреди пријем који ће се памтити, неће га организовати у својој кући ма како она раскошна била. Уколико особа живи у Паризу, журку може да закаже у дворишту Лувра, крај стаклене пирамиде. Додуше могућност да се окупе гости баш на том месту ограничена је само на један дан у недељи – уторак. А пријем у Лувру, под отвореним небом, домаћин ће морати да плати (храна и пиће нису укључени) 55.000 долара.

А ако неко живи у Берлину? И ту може да се закаже журка с погледом на звездано небо између Бранденбуршке капије и трга Потсдам,

на месту где је 1990. године чувена група „Пинк Флоид" одржала свој концерт „Вол" (у то време још је постојао зид који је делио Источни од Западног Берлина). Цена је повољна – „само" 1000 марака за вече. Наравно, журка мора унапред да се планира јер је то место закупљено до краја 1993. године.

У односу на Париз и Берлин, високо друштво Лондона у бољој је ситуацији. Они имају могућност да приjeме приређују у музејима. Прва могућност је Британски музеј, и то грчка и египатска сала. Неко ко је спреман да плати 12.000 фунти може да организује вечеру за 250 особа. Уколико му је то скупо, постоји и друга, јефтинија, варијанта у Музеју рата. За 1000 фунти људи ће се лудо забављати међу тенковима, ратним авионима, пушкама.

Вашар таштине, нема шта.

ГАНГСТЕРИ ВИШЕ НЕ ПИЈУ КРВ

Страх од сиде јачи је и од дугогодишње традиције. Међу члановима хонгконшке банде Сун Ју Он већ више од једног века устаљена је церемонија примања нових чланова: кандидат треба ножем да засече прст и исцеди што више крви у чинију одређену за то. Посуда затим кружи од једног до другог шефа и сваки од њих испија по гутљај (чић).

Отакако постоји опасност да се човек путем крви зарази сидом, правила су измењена. Члан банде засече прст и сам исиса мало своје крви.

БЛАГО ДАНЦИМА

Упркос свим достигнућима модерног времена, у многим дедовима света живи се веома тешко, а једна екипа америчких научника покушала је да утврди колико. Узимајући у обзир просечну дужину животног века, количину калорија која се дневно уноси у организам, проценат људи којима је доступна чиста вода за пиће, постотак вакцинисане деце, стопу уписа у средње школе, бруто национални производ, инфлацију, број телефона на 1000 становника, постојеће политичке прилике и грађанска права, истраживачи су дошли до закључка да су становници Мозамбика најнапаћенији народ на свету. Много боље није ни житељима Сомалије, Авганистана, Хаитија, Судана, Лаоса, Заира, Гвинеје, Етиопије, Анголе, Уганде, Камбоџе, Чада, Гвинеје Бисао, Гане, Бурме, Малавија, Камеруна, Мауританије, Руанде, Вијетнама, Либерије, Бурундија, Кеније, Мадагаскара и Јемена. Високом степену патње изложени су и житељи Обале Слоноваче, Централноафричке Републике, Танзаније, Марока, Нигера, Нигерије, Сенегала, Ирака, Кине, Египта, Ирана, Мексика, Туниса, Турске, Либије и Бразила.

Што се наше земље тиче, она се пре распада убрајала у државе чији је народ умерено трпео, таман толико колико и становници Јамајке, Румуније, Сејшела и Саудијске Арабије. За многе од нас ово поређење је прилично изненађење према критеријумима које је поставила екипа потпуно независних истраживача, испада баш тако.

У исту групу земаља, дакле оних чији народи умерено пате, сврстане су и Албанија, бивши Совјетски Савез, Панама, Чиле, Бугарска, Мађарска, Чешкословачка, Јордан, Аргентина, Северна и Јужна Кореја, Сингапур и Тајван.

Најбоље, односно најлагодније, живе – Данци. Степен патње којој су они изложени практично не постоји, односно износи само један поен. Нешто мање лагодно, али исто тако добро, живи се у Белгији, Холандији, Канади, Швајцарској, Аустралији, Норвешкој, САД, Аустрији, Немачкој, Француској, Јапану, Луксембургу, Финској, Шпанији, Шведској, Италији, Великој Британији, Грчкој и Израелу. Да ли би се становници ових земаља сложили са резултатима истраживања америчких научника, није баш сасвим извесно: овогодишњи немири у Лос Анђелесу показују да степен грађанских права и политичких слобода и није баш тако висок.

Илустрово: Зоран Петкањ Петко

ДАЈ НАМ СУНЦА!

Пред очима археолога полако је оживљавала прича о животу једног тешко болесног фараона и његове прелепе жене који су као срамота краљевског соја избачени са списка фараона, а њихова здања срушена или преправљена како би се сакрило да су икада постојали

Током три хиљаде година малобројни житељи пустињске долине Амарне чували су успомене на велелепни краљевски град који се, наводно, некада давно ту уздизао. Научници, међутим, овој легенди дуго нису придавали значај. Тек када је британски археолог Џон Лепсиус 1842. године открио натпис који је потврђивао приче пустињског народа, започета су темељна истраживања Амарне. Налази су ницали један за другим...

Дванаестогодишњи фараон и лепотица

Када је 1364. године пре н.е. стари фараон Аменофис III умро, наследио га је његов дванаестогодишњи син Аменофис IV. У то време у Египту је било уобичајено да његови вршњаци заснивају породице и добијају децу, па је требало да и он то учини. Нову краљицу његова мајка Теје нашла је у старом харему свог мужа.

Две године пре него што ће умрети, Аменофис III оженио се петнаестогодишњом митанијском принцезом Тадукхепом. Од тренутка када је први пут крочила на египатско тло око њене лепоте почеле су да се испредају легенде. Египћани су јој дали ново име: Лепотица која нам је дошла. На египатском: Нефретете. Теје је имала више разлога да је намени свом сину. Прво, обе су биле митанијског порекла и добро су се слагале. Друго, Аменофис IV био је ситне грађе и слабог здравља. Наклоност народа никако не би могао да стекне војним походима и ловачким подвизима јер за то, једноставно, није био створен. Теје је сматрала да ће брак са лепотицом која је већ постала идол младих нараштаја допринети популарности њеног сина.

А што се њега тиче, који би то младић одолео чарима жене за коју се говорило да је најлепша на свету?

Египћани су веровали да њихови фараони нису обични људи, већ богови, синови великог Амона Ра. Због тога им је било дозвољено готово све осим да се у јавности понашају као остали свет. Аменофис IV укинуо је ту праксу. На велико чуђење, али и одобравање, народа, млади краљ се никада није одвајао од своје породице. И док остали фараони нису честито ни познавали своју децу, Аменофис и Нефретете су своје три кћерке водили свуда са собом и посвећивали им много пажње, а њих двоје нису се устручавали чак ни да се пољубе за време неког већег скупа. Наравно, на египатски начин – додирујући се носевима.

Истина као свето начело

Међутим, најзначајније новине које је Аменофис увео извршене су у области религије и уметности. Моћно свештенство бога Амона држало је у рукама највише обрадиве земље, водило администрацију и спроводило своје законе, а покорност народа одржавало страхом.

Већ од прве године своје владавине, уз мајчину и женину помоћ, Аменофис је почео да смањује свештеничка овлашћења. Разлози за то нису били само политички. Док је као дечак путовао по свету, имао је прилике да се упозна и са једнобожачким религијама. Схватање Бога као животворног постало је филозофски настројеној души младог фараона ближе од примитивних људско-животињских египатских представа божанства. Фараон је извор живота и стварања видео у Атону – сунцу које греје, зрачи и даје храну. Овај нови бог није одмах „избацио" стара египатска божанства, али од самог почетка Аменофисове владавине он почиње ликовно да се приказује, и то у виду сунчеве плоче чији се зраци, као руке, заштитнички обавијају око људског тела или му пружају симбол живота – анкх.

У складу са новим религијским опредељењем, Аменофис је своје име променио у Ехнатон (драг Атону), док је својим кћерима дао имена: Меритатон (Атонова миљеница), Макетатон (Атонова штићеница) и Анкхесепатон (која живи с Атоновом помоћи). Најзначајнија новина у Атоновој вери било је поштовање истине као светог начела. Ехнатона су звали „Онај који живи од истине".

Амоновим свештеницима све то није одговарало. У четвртој години Ехнатонове владавине покушали су да изврше пуч. Ехнатон и Нефретете као да су само на то и чекали: почео је прави лов на свештенство, уништавана су обележја старе вере. Ехнатон је храмовима одузео власт над обрадивом земљом, а за вођење државних послова и архива образовао администрацију. Народ који је одједном, после толико вековао могао да се освети свештеничкој касти, фанатично је подржавао краљевски пар.

Градилиште у срцу пустиње

Четвртог дана египатског месеца фармуција (18. јануара 1360. пре н.е.) Ехнатон и Нефретете су се са својим кћерима одвезли у Амарну. „Тог сјајног пролетњег дана је било радосно, земља раздрагана, свако срце се смејало", записао је египатски писар. Јер, требало је поставити међе нове престонице о којој је краљевски пар одавно сањао. Град је добио име Акхетатон, Атоново обзорје. С велелепним Акхетатоном Ехнатон је желео да оствари свој сан о јединству природе и људског делања. Замишљен као стециште Сунца, љубави, уметности и радости, то је први град на свету испланиран за цртаћим столом.

Дуж широке главне улице Акхетатона низале су се палате богатих грађана, а на њеном крају налазила се краљевска резиденција Хат Атон. За разлику од осталих фараонских палата, њена унутрашњост није била искићена златом и прекомерним богатством. Нефретете и Ехнатон уживали су у готово испосничкој једноставности намештаја складних линија сачињеног углавном од камена, док су зидови палате украшавани зидним сликаријама.

Приватне и службене одаје краљевског пара биле су на супротним странама улице. Повезивао их је засвођени мост са чијег је прозора Нефретете свако јутро отпоздрављала народу који се скупљао да би се дивио њеној лепоти. Иза резиденције пружао се Атонов храм, пројектован тако да га обасја и последњи зрачак залазећег сунца. Свуда около били су засађени богати вртови са вештачким језерима у којима

Илустровала: Ивана Филиповић

су пливале златне рибице и патке.

Да се храм, којим случајем, дуже сачувао, данас би сигурно спадао у једно од најлепших чуда света. Ипак, он није сасвим изгубљен. Када је група научника почетком овог века почела да раставља Амонов храм у Карнаку, како би га рестаурирала, дошла је до невероватног открића – готово цео храм био је сазидан од камења извађеног из некадашњег Атоновог светилишта! Наравно, одмах је започела реконструкција овог велелепног здања. У ту сврху је, први пут у историји археологије, 1965. године, употребљаван један – компјутер.

Краљ је постао краљица!

Нефретете и Ехнатон живели су у граду својих снова. Народ их је обожавао, земља је цветала. Али, њиховој срећи брзо се примицао крај. Јер, са фараоновим телом је почело да се дешава нешто врло чудно – кукови су му се дебљали, рамена сужавала, груди надимале. Фараон се претварао у жену! Да зло буде веће, необичан хормонални поремећај није се завршио само на телесним променама. Измучен лудилом, Ехнатон је одвојио своју од Нефрететине палате. Наредио је да се њен лик уклони са свих јавних зграда, име више није смело ни да јој се помене, а три кћери које је родила у Акхетатону није признавао као своје. „Оженио се" поново. Овај пут младићем, по имену Семенкхаре, коме је убрзо доделио и – титулу сувладара.

Старо Амоново свештенство које се током година притајило, али не и нестало, умело је да искористи све то. Како је Ехнатонов углед слабио, њихова моћ је поново расла. Ускоро су почели и да граде нови Амонов храм у старој престоници Теби, у том подухвату учествовао је и Семенкхаре! Он, ипак, није доживео да постане владар Египта. Умро је веома млад, можда од куге која је у то време харала. Ехнатон га је сахранио у Нефрететином саркофагу, и то у положају у коме су се сахрањивале жене.

Убрзо за Семенкхареом, 1347. године пре наше ере, умро је и Ехнатон у тридесетој години.

Нефретете, за коју многи више нису знали ни да ли је жива, покушала је да после смрти свог мужа стане на чело државе. Међутим, њен план је осујећен. Краљевска резиденција враћена је у Теби, а Амонов култ поново успостављен. Акхетатон је убрзо постао град духова у коме је живела још само Нефретете са својом послугом. Ту је и умрла. Њен гроб никада није пронађен.

Ехнатон и Нефретете избрисани су са списка фараона, а Атонови храмови уништени. Али, сећање на Бога Сунца није сасвим нестало. Одблесци Атонових молитви и религије сачувани су у најпознатијој књизи на свету – Старом завету. Неки научници, чак, верују да је и сам Мојсије некада био свештеник бога Атона.

М. Крковић

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

ИСПОД МОСТА

Понекад осећам
Као да немам друга
Понекад осећам
Као да ми је једини пријатељ
Град у коме живим
Град анђела
Усамљен као што сам
Плачемо заједно

Возим се његовим улицама
Јер то ми је другар
Шетам по његовим брдима
Јер он зна ко сам
Он види моја добра дела
И љуби ме ветром
Никада не бринем
Е, то је сад лаж.

Не желим да се икада поновн
Осећај који сам имао онот дана
Одведи ме на место које волим
Одведи ме тамо
Тешко је поверовати
Тамо више никог нема
Тешко је поверовати
Да сам потпуно сам
Али бар имам његову љубав
Воли ме град
Усамљеног као што сам
Плачемо заједно

Испод моста у центру
Тамо где сам крварио
Испод моста у центру
Нисам могао више да издржим
Испод моста у центру
Заборави на моју љубав
Испод моста у центру
Опростио сам се од живота

UNDER THE BRIDGE

Sometimes I feel
Like I don't have a partner
Sometimes I feel
Like my only friend
Is the city I live in
The city of angels
Lonely as I am
Together we cry

I drive on her streets
Cause she's my companion
I walk throught her hills
'Cause she knows who I am
She sees my good deeds
And she kisses me windy
I never worry
Now that is a lie

I don't ever want to feel
Like I did that day
Take me to the place I love
Take mi all the way
It's hard to believe
That there's nobody out there
It's hard to believe
That I'm all alone
At least I have her love
The city she loves me
Lonely as I am
Together we cry

Under the bridge downtown
Is where I drew some blood
Under the bridge downtown
I could not get enough
Under the bridge downtown
Forgot about my love
Under the bridge downtown
I gave my life away

Текст и музика: „Red Hot Chili Peppers"

Изводе: „Red Hot Chili Peppers"

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Ја сам писац песама. На крају сам дошао до тога рао и не пада ми на памет да се изменама и пристанем шумар или неурохирург."

Ленард Кован

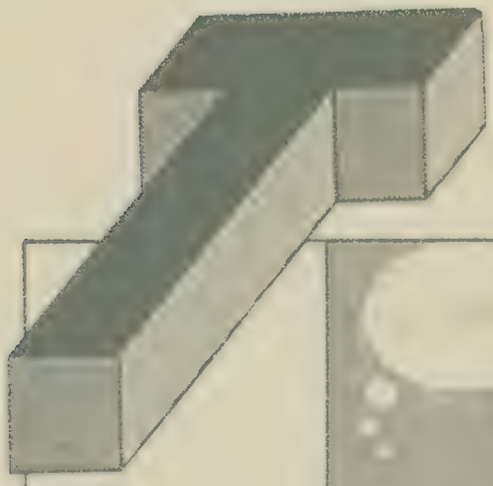

СИТНЕ КРАЂЕ

Ален Клајн, бивши менаџер Битлса и „Ролингстонса", тужио је групу „Carter USM" (на слици) зато што су у песми „After the Watershed" употребили стих „Goodbye Ruby Tuesday" који је очигледно преузет из истоимене песме „Ролингстонса". Клајн је иначе власник свих песама „Ролингстонса" насталих до 1969. године. Да не би дошло до судског процеса „Carter USM" понудили су Клајну 20 одсто од зараде коју је сингл са овом песмом остварио, али су одбијени. Клајн тврди да још није разговарао са Миком Џегером и Китом Ричардом како да се то разреши.

ИСТОРИЈСКА УЛОГА

Шинејд О'Конор држи се свог обећања да ће се извесно време одвојити од музике, али зато се посветила филму. У новој верзији „Орканских висова" одиграла је лик списатељице Емили Бронте а најавила је да ће се, у истоименом филму појавити и у улози Јованке Орлеанке јер то је како каже, лик који као да је историја створила за њу. Холивудски продуценти су, заједно са њеним америчким менаџером, већ почели да скупљају новац за тај пројекат.

Музичка пошта

Драги Забавниче

Занимају нас датуми и место рођења чланова групе „Џелеп", да ли ће се појавити албум са концерта на Вембли стадиону одржаног 20 августа 1992. и хоће ли се та плоча појавити у београдским продавницама?

Тамара, Драгана, Тања, Нађа и Жељка из Београда

Гитариста Брајан Меј рођен је 19. јула 1947. у Лондону, бубњар Роџер Медоус Тејлор 26. јула 1949. у Норфолку, басиста Џон Дикон 19. августа 1951. у Лестеру и певач Фредерик Булсара Меркјури 5. септембра 1946. у Занзибару.

Плоча са концерта одржаног у част Меркјурија још није најављена, али је сасвим извесно да ће бити објављена. А да ли ће је нека наша дискографска кућа лиценцно објавити, то је већ немогуће предвидети.

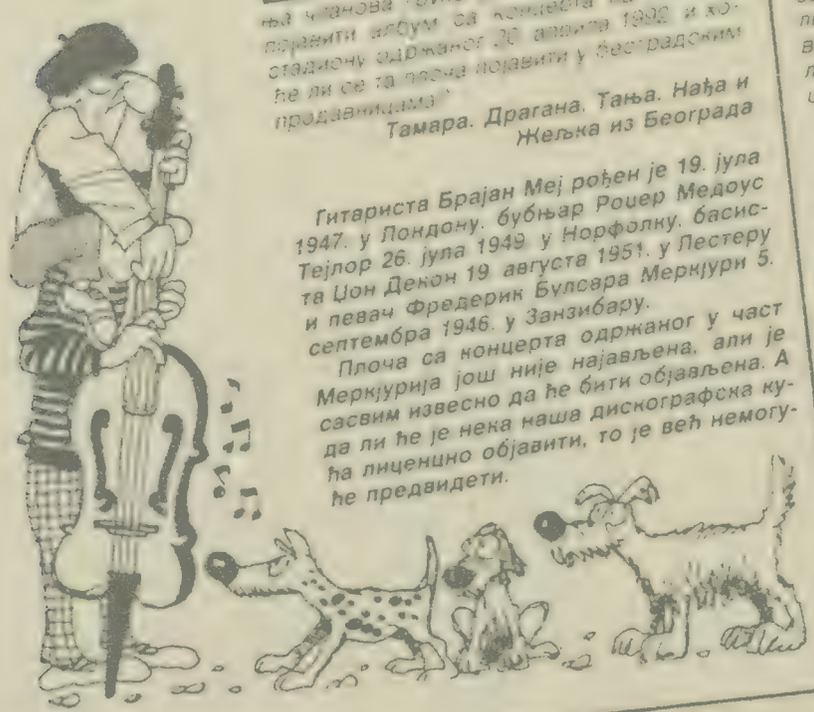

Допада ми се како пева Џулијан Ленон па бих желео да објавиш дискографију њега и његовог оца Џона. Занима ме да ли је нека наша издавачка кућа објавила Џулианов албум „Help Yourself"?

Миша

Дискографија Џона Ленона: „Unfinished music No. 1 – Two Virgins" (1968), „Unfinished music No 2 – Life With The Lions" (1969), „Wedding Album" (1969), „Plastic Ono Band – Live Peace in Toronto" (1969), „John Lennon and Plastic Ono Band" (1970), „Imagine" (1971), „Some Time in New York" (dupli 1972), „Mind Games" (1973), „Walls And Bridges" (1974), „Rock N Roll" (1975), „Shaved Fish" (компилација 1975), „Double Fantasy" (1980), „The John Lennon Collection" (1982), „Milk And Honey" (1984), „Live in New York City" (1986), „Menlove Avenue" (1986). Дискографија Џулијана Ленона „Valotte" (1984), „Secret Value of Daydreaming" (1986) и „Help Yourself" који код нас није објављен.

ЗНАЈУ ЛИ ЖИВОТИЊЕ ШТА ЈЕ ЛЕПО?

Нема дана а да у новинама не осване вест о најновијем открићу везаном за свет животиња. Упркос томе, много тога и даље остаје тајна. Како, на пример, објаснити певање коме су склоне не само птице него и друге животиње? При том се не мисли на оно које је део љубавне игре него на певање које би по свим својим особинама могло да се назове – хорско. У хору умеју, али изгледа и воле, да певају веверице, китови, вуци (!), мајмуни: познато је да се у смирај дана гибони пењу на врхове дрвећа и тамо заједно „певају". Научници тврде да у мелодијама које изводе сасвим лако може да се препозна весели тон.

У зоолошком врту у Франкфурту два пара гибона саставила су – квартет. Певање су увек започињале женке а мужјаци су им се касније придружили, и то обојица у истом тренутку, што наводи на помисао да постоји тачно одређен редослед певања. Истраживања неких француских научника који су певање гибона снимали у њиховом природном амбијенту, показују да се њихове песме деле на строфе што се закључује на основу понављања неких делова и мелодија.

Има и биолога који верују да мајмуни поред тога што уживају у певању, песмама преносе, односно, размењују одређене вести. Какве, то још нису успели да докуче.

Туљан у контраалту

Склоност ка певању имају и туљани. Један дански ихтиолог стицајем околности присуствовао је просто невероватној сцени на Хебридским острвима: приметивши на обали неколико туљана, двојица острвљана који су били са њим запевали су неку народну песму. Тек што су завршили, један од туљана отпевао је ту исту мелодију, како дански научник тврди, у чистом контраалту.

„Музикални" су, како смо већ рекли, и китови. Сваке године њихова јата се селе из јужног у северни Атлантик с тим што им „музичка жица" проради кад стигну у висину Бахамских острва. Ту као да им неко да знак, почињу да певају у хору не губећи такт и не прекидајући један другог. Истраживачи са универзитета у Принстону који се годинама баве проучавањем китова, тврде да се њихове песме сатима разлежу над океаном и да се свака од њих састоји из тачно шест тема а свака од њих од неколико музичких фраза. И пасажи и теме изводе се по строго одређеном редоследу а песме обично трају од пет до тридесет минута.

Упоређујући песме које су китови певали током две деценије, колико иначе траје истраживање научника са Принстона, лако може да се уочи да мењају репертоар! Истини за вољу, сасвим дискретно. Песме из две узастопне године мање се разликују него што је то случај са онима између којих је прошла деценија.

Певање није „омиљена" забава само атлантских китова: певају и тихоокеански с тим што они музички „импулс" добијају у зони Хавајских острва. Шта је то што и китове из Тихог океана и њихову сабраћу из Атлантског подстиче да се баце на певање баш када стигну у подручје Хаваја или Бахама, загонетка је чије се решење чак и не наслућује и која, баш због тога, силно копка научнике. Баш као и питање да ли склоност животиња ка певању може да се протумачи као њихов начин изражавања радости и доживљаја лепог..

Како ми стоји?

Многи примери из животињског света упућују на то да оне заиста знају шта им се свиђа а шта не, односно да разликују лепо од ружног. Иванови, један од најпознатијих дресерских парова у бившем Совјетском Савезу, уочили су да шимпанза, уколико се нађе пред огледалом, веома воли да се посматра и да га посебно занима" како изгледа анфас а како из профила. А ако се неким случајем у његовој близини нађу делови одеће или крпе јарких боја, он ће сатима остати пред огледалом испробавајући шта му боље стоји.

Занимљиво је да шимпанзе које приликом наступа носе сако и панталоне, врло брзо почињу не само да се навикавају на одело него и да му придају велики значај. Сваки

ОБОЖАВАНО ПЛАВО

Илустровала: Драгана Јовчић

Аустралијски колибри не би ни за живу главу унео у гнездо нешто што на себи има ма и најмањи траг црвеног јер он ту боју, за разлику од плаве, презире

нови комад одеће просто одушеви шимпанзу и он ће, има ли сабраће у близини, покушати да радост подели с њима. Да ли се они тој радости придружују или их, можда, помало и завист мучи, тешко је рећи али је сигурно да ће с великом пажњом, па и узбуђењем, разгледати и опипати сваки нови комад.

Склоност ка јарким бојама и предметима који светлуцају или блеште, имају и птице, нарочито свраке. Нема тог парчета стакла или станиола који ће свраку оставити равнодушном. По цену живота покушаће да га се дочепа и сакрије га. Отуд то лудовање за свим што блешти и сија? Научници су склони да га тумаче као осећајем за лепо јер сви ти предмети који могу да се нађу у сврачијем гнезду немају баш никакву функцију у њеном животу осим што јој служе за уживање. А да је баш о њему реч потврђује то што је сврака у стању да сате проведе у разгледању и сортирању свог иначе потпуно бескорисног блага.

Мајор од камена

Исто као и свраке и аустралијски колибри имају веома развијен смисао за лепо. Наравно, они тај смисао изражавају на сасвим друкчији начин. Колибри, названи тако због тога што гнездо граде у облику колибице са равним простором испред улаза, познати су по томе што свој дом граде увек с улазом према југу и што га редовно украшавају цвећем. И то не било како. Цвеће мора да стоји тако да изгледа као да се пење уз колибу и ако се, не дај боже случајно нахери на неку страну колибри се страшно узбуде. Одмах га исправљају и постављају „онако како треба", односно како је њима лепо. Често се догађа и да се приликом градње и дотеривања заједничког дома, брачни пар посвађа само због тога што се једном од супружника не допада цвет који је онај други донео. И управо то наводи научнике на помисао да код животиња постоји нешто што би, условно речено, могло да се назове „естетским претпоставкама". Уосталом, како друкчије објаснити чињеницу да ова птица сваког дана доноси у „кућу" свеже цвеће и избацује увело? Не радимо ли и ми исто то управо из естетских разлога?

Да колибри имају тачно одређени осећај за лепо и да им се једно допада а друго не, показује и то што су пуни презира према црвеној боји. Она коју воле је – плава. Њоме ће украсити и себе. А како, наравно, не могу да узму кантицу у кљун и да оду и купе мало плаве боје, решење налазе тако што је сами припремају темељно жваћући неке шумске бобице. Међутим, како је за малање сваке, па и птичје, куће потребна четка, сналазе се тако што је праве од влакана која извлаче из коре неких врста дрвећа. Само они знају којих. У сваком случају, четке које праве су „праве, молерске" само у минијатури. Држећи четку у кљуну, замачу је у сажвакане бобице а затим малају најпре кућу па себе. Међутим, ту није крај улепшавању простора у коме живе: ниједан примерак ове врсте неће пропустити да „трем" испред куће украси цвећем и шкољкицама. Оба ова украса су строго привремена: колибри попут многих домаћица „обожавају" да мењају распоред намештаја. Тако им после извесног времена додијају и цвеће и шкољке које имају. Тада избацују старо и доносе ново и распоређују га на друкчији начин.

Лепши, наравно.

Припремила:
Олга Вукадиновић

Уређује
др Зоран Живковић

Роџер Зелазни

КОРИДА

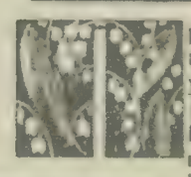

Пробудило га је управо звучно завијање. Било је то нешто што је наносило бол његовим бубним опнама, иако није прелазило праг чујности.

Он се у тами с муком подиже на ноге.

Неколико пута ударио је о зидове. Нејасно је схватио да су му руке рањаве као да су биле избодене многобројним иглама.

Тај звук га је излуђивао...

Побећи! Мора отићи одатле!

Танушни траг светлости појави се с његове леве стране. Он се окрену и потрча ка том прагу који стаде да прераста у отвор. Појурио је кроз њега и зауставио се, жмирка̀јући заслепљен блештавилом. био је наг, знојио се. Ум му је био замагљен и испуњен одломцима снова. Он зачу поклич вероватно гомиле и зажмирка заслепљен сјајем.

На извесној удаљености испред њега стајала је једна тамна прилика узносећи се. Обузет бесом он појури ка њој иако му није било сасвим јасно зашто. Босим ногама додиривао је топли песак, али није обраћао пажњу на бол док је јурио у напад. Један делић његове свести уобличи питање „Зашто?" – али он га пренебреже.

Затим се заустави.

Пред њим је стајала нага жена, машући, позивајући. Он изненада осети плиму ватре у слабинама. Окрену се мало улево и упути се према њој.

Она се грациозно измаче.

Он повећа брзину. Али када је требало да је загрли, осети плиму ватре у десном рамену, а жене нестаде. Он се загледа у раме, алуминијумску шипку која је вирила из њега и крв која му се сливала низ руку. Поново се зачу поклич.

...И она се поново појави.

Појурио је за њом још једном, а у левом рамену му се услед тога запалише изненадне ватре. Она беше нестала, а он је стајао тресући се и знојећи се, жмиркајући заслепљен сјајем.

„То је трик", закључи он. „Немој прихватити игру!"

Она се поново појави, али он је стајао као укопан, не обраћајући пажњу на њу. Био је сав у ватри, али је одбијао да се покрене, упињући се да разбистри ум. Тамна прилика појави се још једном, висока отприлике седам стопа, са

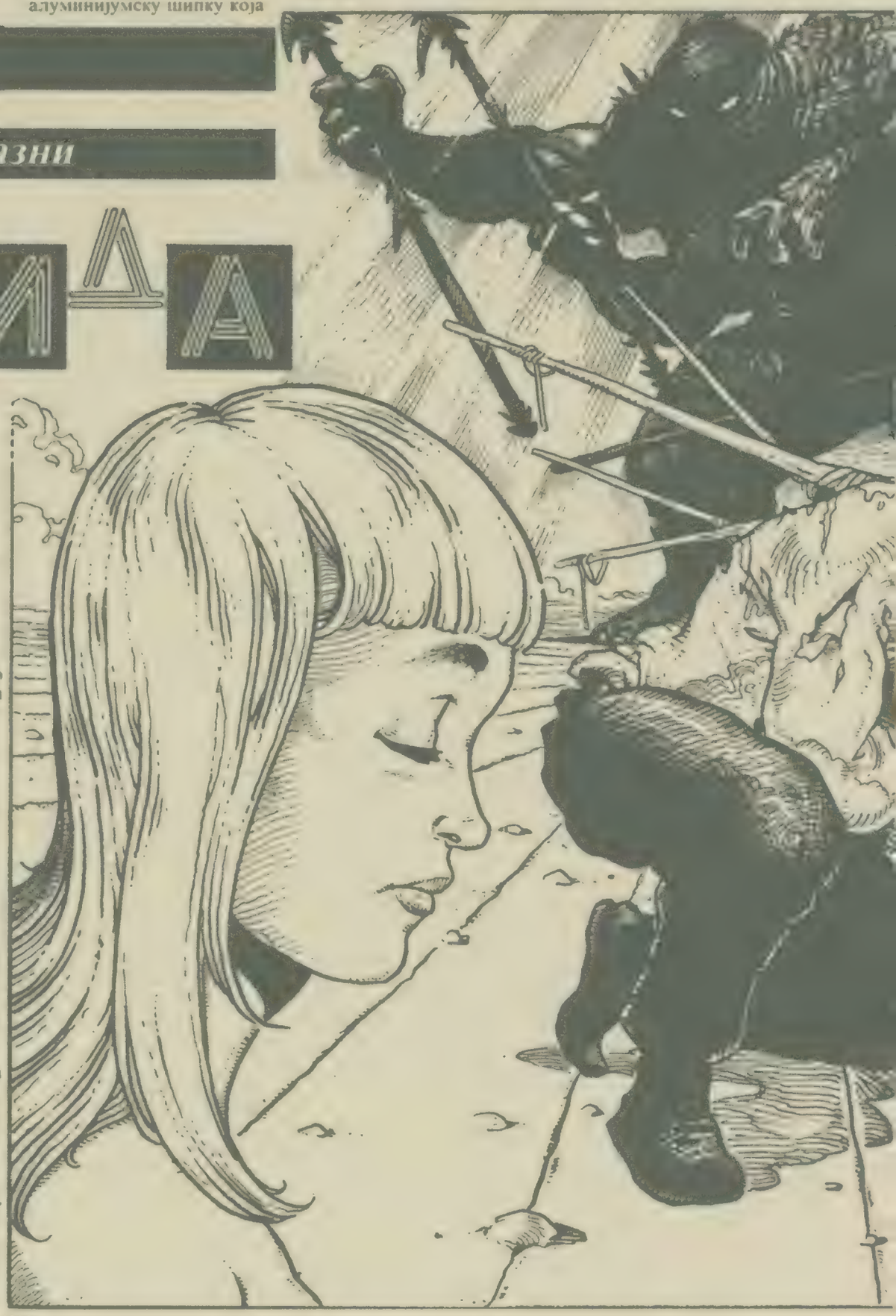

два пара руку. Држала је нешто у једној шаци. Само да севање није било тако лудачко, можда би он...

Али мрзео је ту тамну прилику и поново ју је напао. Бол му ошину боку. Само тренутак! Само тренутак!

Лудост! Све је лудост – рече у себи присећајући се ко је. Ово је арена, а ја сам човек, а та тамна прилика то није. Нешто овде није у реду.

Он паде на шаке и колена, добијајући на времену. Док је био у том положају, он прикупи две пуне шаке песка. Поново уследише пробадања... електрична и болна. Није обраћао пажњу на њих све док је био у стању да их подноси, а затим устаде.

Тамна прилика махну према њему нечим што код њега изазва осећање мржње. Он појури као тане и заустави се код те ствари. Сада је знао да је у питању игра. Звао се Мајкл Касиди. Био је адвокат. Из Њујорка. Из фирме „Џонсон, Вимс, Догерти и Касиди". Зауставио га је један човек, тражећи ватре. На углу једне улице. Касно једне ноћи. Тога се сећао.

Он баци песак према глави створења. Оно се истог часа саже, а руке подиже према нечему што му је могло бити лице. Зашкргутавши зубима, он истргну алуминијумску шипку из рамена и зари њен зашиљени крај посред створења. Нешто га додирну са стражње стране врата, наступи тама и он дуго остаде мирно да лежи. Када је поново био у стању да се покрене, угледао је тамну прилику и покушао да је шчепа. Промашио ју је, а дуж леђа је осетио бол и нешто мокро.

Зачу се пљесак.

Када је још једном устао, он заурла: „Не можете овако са мном! Ја сам човек! Нисам бик!

Шест пута је насртао на ту тамну ствар покушавајући да је зграби, шчепа, сатре. Али сваки пут је био сатрт.

Затим је застао, дахћући и борећи се за ваздух; болела су га рамена, леђа, а када му се ум на тренутак разбистрио, он рече: „Ти си Бог, зар не? А ово је нека твоја игра..."

Створење му није одговорило и он насрну. Зауставио се у месту, спустио се на једно колено и бацио му се у ноге. Осетио је ужасан, оштар бол у боку док је тамну прилику обарао на земљу. Двапут ју је ударио песницама, а тада му бол продре и у прса и он осети како обамире.

„Или ипак ниси?" – упита он утежаних усана. „Не, ниси... Где сам ја?"

Последње чега се сећао било је да му нешто одсеца уши.

Илустровао: Добросав Боб Живковић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа дајемо вам готова решења сврстана по азбучном реду. Ваш је задатак да их сместите на њихова места у лик водоравно и усправно. Уколико сте то добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме нашег редитеља са слике („Танго Аргентино").

АК, АМ, АМАТЕРКА, АНАСОН, АРАН, АТ, АТЕНЕЈ, ВИКАТИ, ВОСАК, ГАСТРИТИС, ДЛАКАВА, ДЛАНОВИ, ЕДИ МЕРКС, ЕМИР, ЕРАЦ, ИКОЈА, ИМАЛАЦ, ИНАТИТИ, ИР, КАСАПИ, КЕР, ЉАНОС, МАМИНИ, МИДИ, НАГАСАКИ,НЕКУДА, НИКАЛ, НПР, ОКНО, ОМОРИКА, ОПРАН, ОСТРОГОТ, ПИ, ПИТА ПООРАТИ,ПРОПОВЕД, ПРСТИ, РАЛО, РИ, РИТИНАРИ, САТ, СОЛЕКС, СТРАНАЦ, ТАС, ТВАРИ, ТИМ, ТКАЛАЦ, ТО, ТРОНУТИ, ЋИЛИМАР.

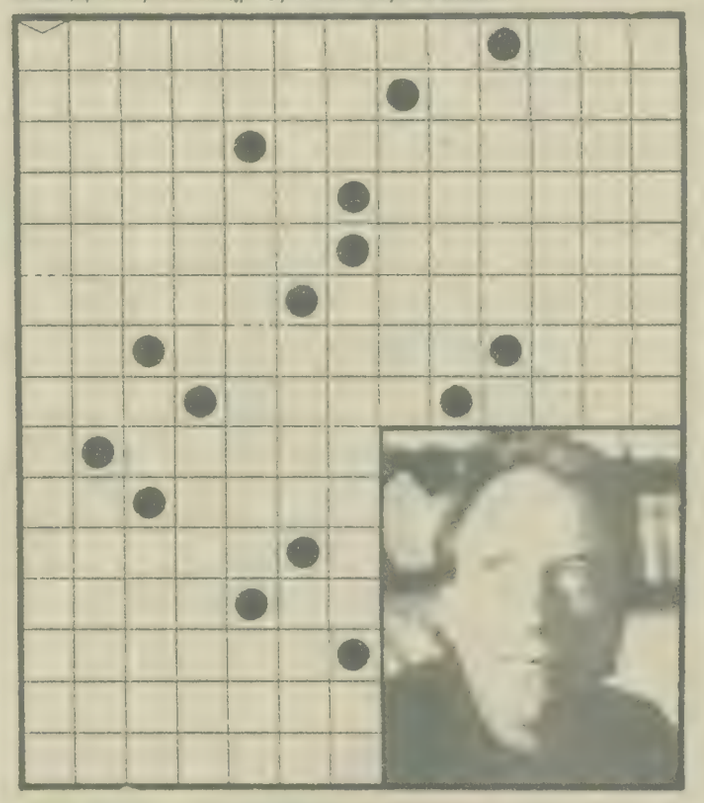

ЗА ПРОМУЂУРНЕ

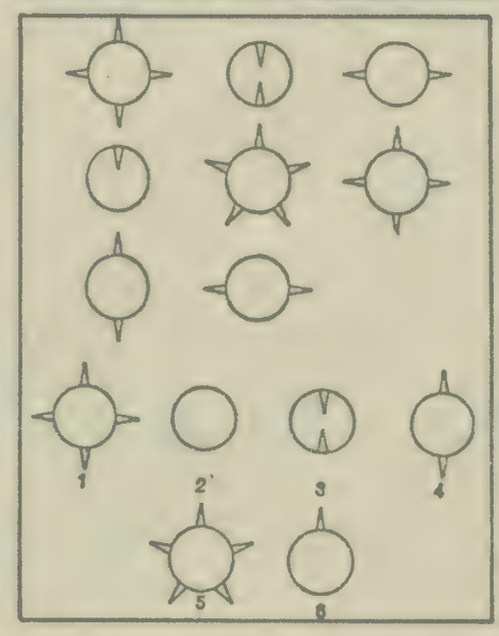

За оне који воле да „муњу" главом – пронађите фигуру која недостаје.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ПРИЧА О ЦРВЕНОМ КРСТУ

ЈУНА 1859. ГОДИНЕ, НЕГДЕ У РАВНИЦИ НА СЕВЕРУ ИТАЛИЈЕ, ПУТНИК АНРИ ДИНАН, ШВАЈЦАРСКИ ТРГОВАЦ, ЖУРИ ДА СТИГНЕ ДО НАПОЛЕОНА III, ФРАНЦУСКОГ ЦАРА, СА КОЈИМ ЖЕЛИ ПОСЛОВНО ДА РАЗГОВАРА. ОН ЗНА ДА ЦАР РАТУЈЕ У ТИМ КРАЈЕВИМА.

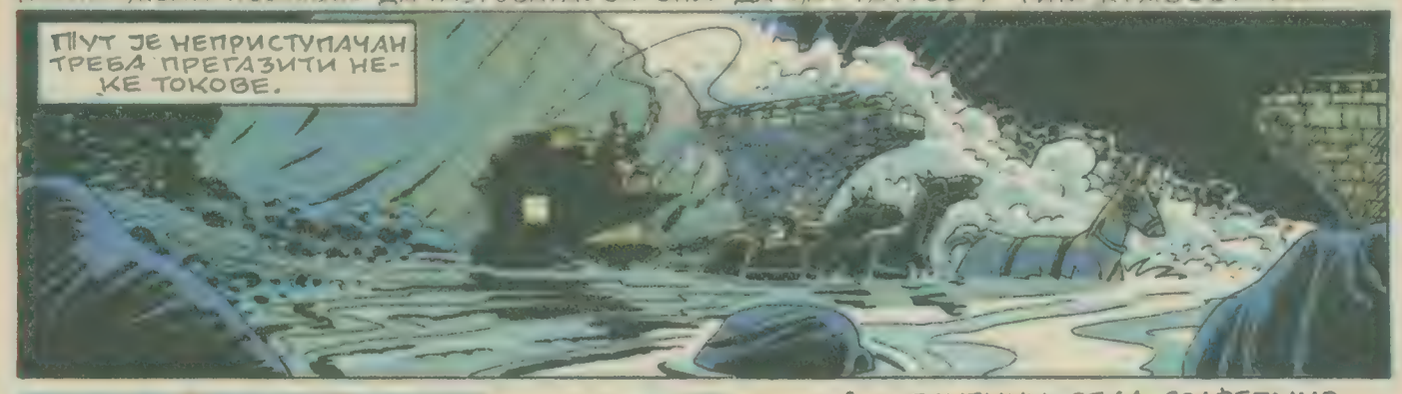

А У БЛИЗИНИ СЕЛА СОЛФЕРИНО...

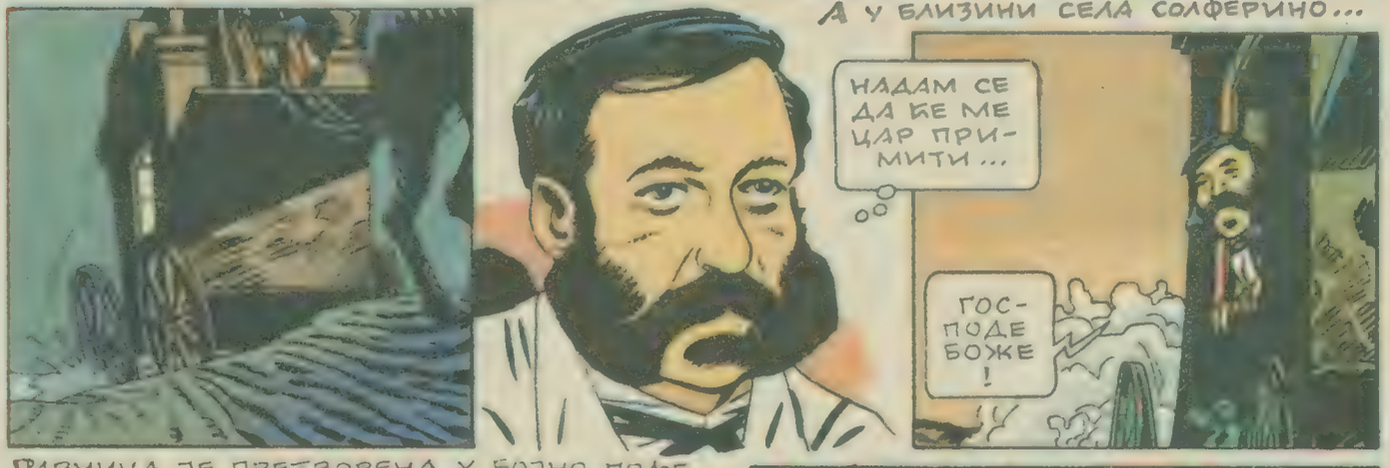

РАВНИЦА ЈЕ ПРЕТВОРЕНА У БОЈНО ПОЉЕ. ПРЕД ОЧИМА УЖАСНУТОГ ДИНАНА ФРАНЦУСКА, АУСТРИЈСКА И АРМИЈА ЊИХОВИХ САВЕЗНИКА ВОДЕ КРВАВ БОЈ.

УВЕЧЕ ЈЕ НА БОЈНОМ ПОЉУ ОСТАЛО НА ХИЉАДЕ ПОГИНУЛИХ И РАЊЕНИХ...

САНИТЕТСКЕ ВОЈНЕ СЛУЖБЕ, ПРЕОПТЕРЕЋЕНЕ, ЛОШЕ ОРГАНИЗОВАНЕ, СА НЕДОВОЉНИМ БРОЈЕМ ЉУДИ, НЕ СТИЖУ ДА ОБАВЕ ПОСАО...

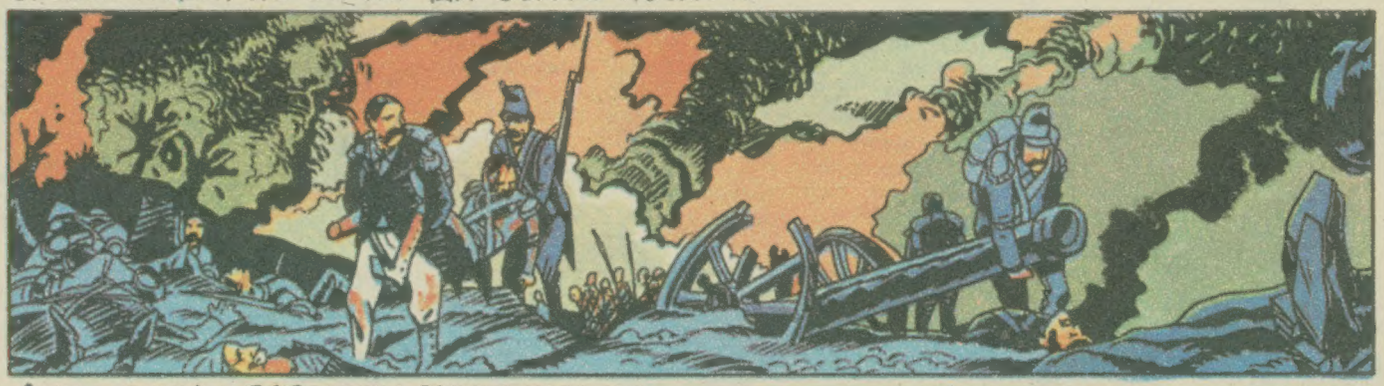

АНРИ ДИНАН, ПОТРЕСЕН ОНИМ ШТО ЈЕ ВИДЕО, ЗАБОРАВЉА ЦИЉ СВОГ ПУТОВАЊА И ИМПРОВИЗУЈЕ ПОМОЋ. ЦРКВА У СЕЛУ КАСТИЉОНЕ ПРЕТВОРЕНА ЈЕ У БОЛНИЦУ.

ИДЕ ДОТЛЕ ДА РАЊЕНИЦИМА ПИШЕ ПИСМА ЗА ЊИХОВЕ ПОРОДИЦЕ.

ВРАТИВШИ СЕ У ЖЕНЕВУ, ДИНАН НЕ ЗАБОРАВЉА УЖАСЕ РАТА...

БЕЛЕЖИ СВОЈА ИСКУСТВА У КЊИЗИ КОЈУ ОБЈАВЉУЈЕ 1862. НА КРАЈУ ДЕЛА ДАЈЕ ДВА ПРЕДЛОГА: СТВОРИТИ У СВАКОЈ ЗЕМЉИ ДОБРОВОЉНА ДРУШТВА КОЈА ЋЕ СЕ СТАРАТИ О РАТНИМ РАЊЕНИЦИМА И ПОСТИЋИ КОД ДРЖАВА ДА ТИ ЧЛАНОВИ ПРВЕ ПОМОЋИ БУДУ ЗАШТИЋЕНИ. КЊИГА ПОСТИЖЕ ВЕЛИКИ УСПЕХ. ЈЕДНА ИДЕЈА ЈЕ РОЂЕНА!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Хоћу тибетанског теријера

Знам да је ретка раса, али надам се да ћете ми помоћи да купим штене тибетанског теријера. „Забавник" је често помагао својим читаоцима објављујући где могу да купе псе које желе, па се надам да ћу и ја бити те среће.

НИКОЛА У.
Н. Београд

Можеш да се јавиш одгајивачници „Бобитас YU", телефон: 013/48-745. Штенад су шампионског порекла.

И то је олимпијада

Колико је тачно да се у Лос Анђелесу приређује Олимпијада глупости и које су дисциплине тамо заступљене?

ТОМИЦА
Косјерић

Сваке године у Лос Анђелесу се одржавају необичне олимпијаде чији су учесници углавном студенти из тог града. Ови млади људи, често и докони, сваке године у пролеће приређују необична такмичења на којима се победницима додељују награде и медаље. Дисциплине су потпуно различите од оних на правим олимпијадама. Овде се не цени снага мишића, већ маштовитост такмичара у измишљању „ишчашених" дисциплина код којих је најважнија издржљивост организма.

Сваке године, рецимо, обори се рекорд у броју такмичара који могу да стану у телефонску говорницу. Досадашњи рекорд је 21 особа. Извесни Кевин Фарел освојио је златну медаљу у дисциплини, чини се посве новој, стајања на једној нози. Резултат: 7 сати и 43 минута. Ако сте помислили да је то лако, покушајте и брзо ћете се разуверити.

Не Енглези, већ Немци

Када су Енглези начинили први млазни авион „глостер" и када је он први пут полетео?

ГОРАН ТАМИНЦИЋ
Крушевац

Први авион на млазни погон конструисали су Немци, а не Енглези. Конструктор Хенкел успео је да оствари први лет свог авиона „HE-178" још 27. августа 1939. године. А енглески „глостер" узлетео је две године касније, 14. маја 1941. Следе Американци, њихов „HR-80" винуо се 9. јануара 1944. године.

Мада је совјески научник Циолковски први дошао на идеју да клипни (или класични) бензински мотор са елисом замени новим, на млазни погон, њихов први авион на млазни погон узлетео је тек 24. априла 1946. године. Био је то „миг 9".

Јесење лето

У књизи „Сага о Форсајтима" коју сам недавно читала помиње се михољско лето, па бих желела да знам да ли се оно догађа сваке године и када?

МИЛЕНА ШАРОВИЋ
Врбас

То је време друге половине октобра и не „догађа" се сваке јесени. То су дани које јесен „краде" од лета и они се у народу називају још и „бабље" или „сиротињско" лето.

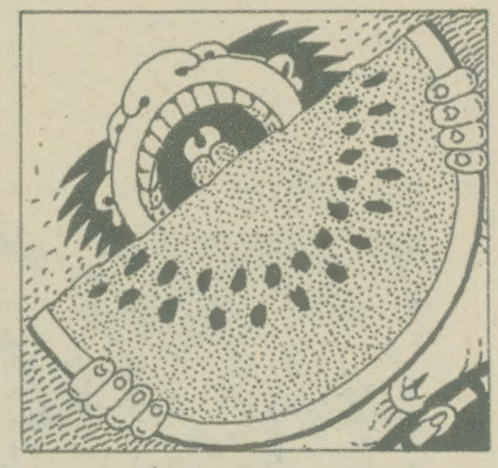

Музеј лубенице

Чуо сам да у грузијском главном граду Тбилисију постоји Музеј лубенице. Да ли таквих музеја има још негде?

МАКИ
Чента

Колико знамо, једини музеј такве врсте постоји у Даксингу, недалеко од Пекинга. У кинеском главном граду лубеница је најпопуларније воће и сваки грађанин Пекинга у просеку поједе преко 50 килограма. Кина је позната по узгајању најразличитијих врста лубеница, преко 60. У музеју у Даксингу приказан је „историјски развој лубенице" од 13. века, када је прва донета у Кину. У витринама музеја налазе се најнеобичнији и највећи примерци, међу којима је и једна тешка 41 килограм.

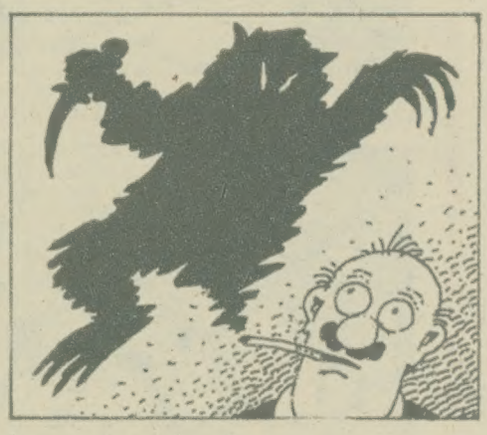

Тихи и опојни убица

Зашто никотин називају опојним убицом и желео бих да ми кажете шта је, у ствари, никотин?

МИКИ
Н. Београд

Никотин је безбојна, веома отровна течност која се налази у листу дувана. То је алкалоид који се употребљава за уништавање биљних штеточина. Једна кап никотина, на пример, убија кунића. Пет капи убија великог пса. Шта онда убија човека, питају се многи. Ево одговора.

Пушач који дневно попуши око 20 цигарета, за годину дана попуши тежину од око 15 kg. У том брду дувана налази се отприлике килограм никотина. То је, по науци, довољно да се убије петнаест хиљада људи.

Рибе се љубе

Мој друг има акваријум и каже ми да често гледа како се рибице љубе и да је то прави правцати пољубац. Да ли он то покушава да се нашали или је то стварно тачно?

ГОГИ
Ниш

Иако неупућенима изгледа смешно, тачно је да рибе знају да се љубе. Ихтиолози, научници који проучавају живот риба, утврдили су да при сусрету две рибе исте врсте често долази до спајања „уснама" што личи на прави пољубац, а оне тако једна другој исказују своја нежна осећања.

По овој особини најпознатија је гурами, акваријумска украсна рибица.

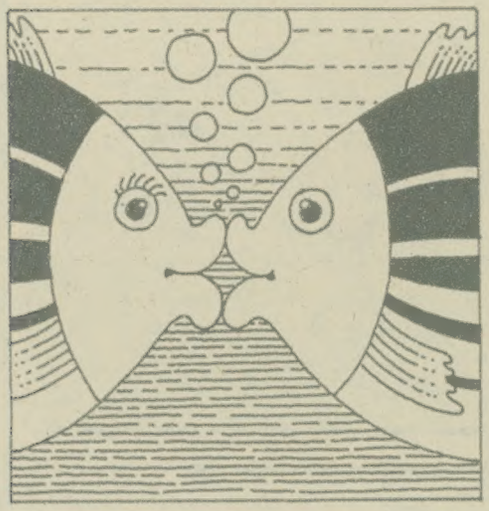

„Забавници" од броја 1714 до 1878.

„Забавник" читамо од своје 7 године, а сигурно ћемо га читати и до 77. За то време, брат и ја сачували смо преко 200 бројева и желели бисмо да их продамо. Сви заинтересовани читаоци могу да нам се јаве на адресу:

НЕНАД и САША ГРЕДО
Фрушкогорска 4
21000 Нови Сад
телефон: 021/54-639

Магловите слике

Какво је то сфумато сликање и ко га је од познатих сликара користио?

НАДИЦА
Панчево

„Сфумате" на италијанском значи замагљен, па је зато сликање меканим замагљеним тоновима с расплинутим обрисима названо по тој речи.

Савршенство у овом начину сликања постигао је Леонардо да Винчи, па су многи његови ученици и следбеници користили ову технику као свој израз (Корећо, Тарнер, Коро као и многи пејсажисти 19. века).

Слика у овој техници делује као да је застрта танким магличастим велом, а то се постиже пригушеним бојама, тоновима и валерима.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

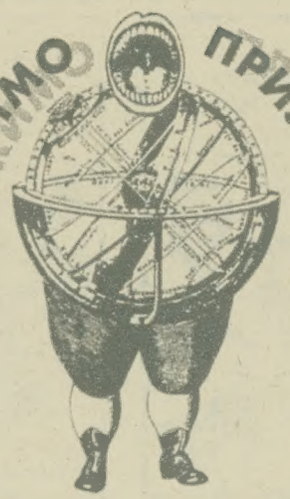

Сања Поповић, Матије Гупца 89, 22000 Сремска Митровица – 16 година, жели да се дописује са вршњацима.

●

Жана Топовић, Филипа Журића 24, 84205 Мојковац – 14 година, воли музику, филм, путовања и цртање.

●

Анита Ђорђевић, Бекана Јовановића 18, 17500 Врање – 14 година, воли музику, спорт и дружење.

●

Ана Будимировић, Светозара Марковића 33, 12000 Пожаревац – 14 година, сакупља марке, воли музику и дружење.

●

Јасна Стефановић, ЈНА 196, 34000 Крагујевац – 14 година, сакупља постере и салвете, воли музику и Црвену звезду.

●

Јелена Шеган, Ускочка 23, 59300 Книн – 10 година, сакупља постере, салвете и значке.

●

Слађана Станојев, Грге Јанкеса 8/23, 11000 Београд – 12 година, сакупља украсне гумице, салвете и марке.

●

Маргарета Димитријевић, Јадранска 9, 26000 Панчево – 14 година, сакупља постере, воли музику, бави се модерним балетом.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: гастритис, нпр, оморика, твари, рало, Остроrот, Атенеј, касапи, некуда, анасон, прсти, длакава, ак, ималац, кер, сат, ерац, миди, к, опран, ам, окно, љанос, в, емир, пи, викати, инатити, ћилимар.

ЗА ПРОМУЂУРНЕ: 1 (шиљци изван круга броје се ка +1, они унутар као −1, 2+2=4).

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање ствари, штампање по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

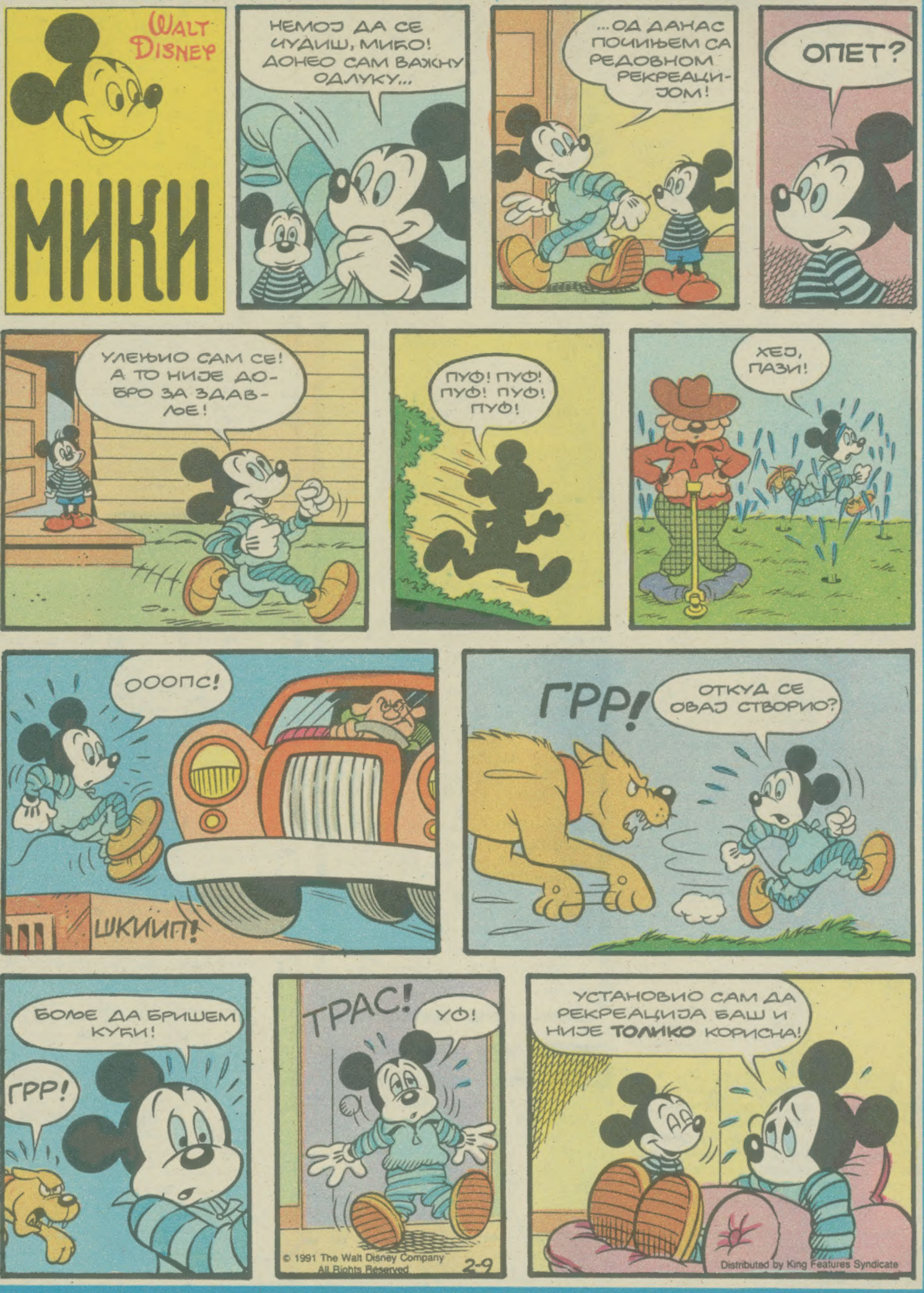
Walt Disney
МИКИ
НЕМОЈ ДА СЕ ЧУДИШ, МИКО! ДОНЕО САМ ВАЖНУ ОДЛУКУ...
...ОД ДАНАС ПОЧИЊЕМ СА РЕДОВНОМ РЕКРЕАЦИЈОМ!
ОПЕТ?
УЛЕЊИО САМ СЕ! А ТО НИЈЕ ДОБРО ЗА ЗДАВЉЕ!
ПУФ! ПУФ! ПУФ! ПУФ! ПУФ!
ХЕЈ, ПАЗИ!
ОООПС!
ШКИИП!
ГРР!
ОТКУД СЕ ОВАЈ СТВОРИО?
БОЉЕ ДА БРИШЕМ КУЋИ!
ГРР!
ТРАС!
УФ!
УСТАНОВИО САМ ДА РЕКРЕАЦИЈА БАШ И НИЈЕ ТОЛИКО КОРИСНА!
© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
2-9
Distributed by King Features Syndicate